

Tilläggsbudget 2 för budgetåret 2003 (prop. 2003/04:1)

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens förslag till tilläggsbudget. Utskottet tillstyrker förslaget med undantag för frågan om höjt bemyndigande inom försvarsområdet.

I propositionen föreslås ändringar på tilläggsbudget av nivån på 39 anslag inom 18 utgiftsområden. 21 anslag höjs och 18 anslag sänks. Förslagen innebär att anvisade medel minskar med 7 953 miljoner kronor netto. De föreslagna ökningarna av anslagen uppgår till 4 659 miljoner kronor, och de föreslagna minskningarna uppgår till 12 612 miljoner kronor.

Bland de frågor som behandlas kan följande nämnas. Regeringen bemyndigas att genom utdelning eller annat förfarande överta aktierna i det dotterbolag som Vasallen AB har bildat för att på kommersiella villkor förvärva kommunala bostadsfastigheter för omvandling till företagslokaler eller andra lämpliga ändamål. Kriminalvården ges förutsättningar att öka tillgången på platser inom anstalter och häkten genom att anslaget höjs med 100 miljoner kronor. Utgifterna för offentliga försvarare, offentliga biträden och målsägandebiträden har ökat och anslaget höjs med 75 miljoner kronor. Inom biståndsverksamheten föreslås bemyndiganderamen höjas med nära 1,5 miljarder kronor, i syfte att även fortsättningsvis kunna uppnå den långsiktighet i det bilaterala utvecklingssamarbetet som är nödvändig. Anslaget för kommunersättning vid flyktmottagande ökas med 150 miljoner kronor, eftersom fler personer beräknas komma att tas emot. Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) får höjt anslag med 3 miljoner kronor med anledning av utökat ansvarsområde.

Det högkostnadsskydd för protetik som infördes inom tandvårdsförsäringen den 1 juli 2002 för personer som är 65 år eller äldre kommer att kosta betydligt mer än vad man ursprungligen räknade med. Anslaget för sjukvårdsförmåner behöver således ökas med 100 miljoner kronor. Handikappombudsmannen får höjt anslag med 1 miljon kronor med anledning av utvidgat ansvarsområde. Riksförsäkringsverket får höjt anslag med 19,5 miljoner kronor med anledning av målet att sjukfrånvaron ska halveras fram till 2008.

Antalet öppet arbetslösa bedöms bli högre 2003 än vad som tidigare antagits, vilket medför att anslaget för bidrag till arbetslöshetsersättning höjs med 3,9 miljarder kronor.

Till följd av ökade transporter och höjda fraktpriser beräknas utgifterna för transportbidrag bli högre än vad som tidigare antagits och anslaget för transportbidrag ökas således med 10 miljoner kronor. En ny investeringsplan för Sjöfartsverket godkänns. Inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar föreslås ändrade bemyndiganden för anslagen 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* samt 44:2 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*. För att möjliggöra att den omarronderingsverksamhet som bekostas från anslaget 44:4 *Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.* kan bedrivas i oförändrad omfattning höjs anslaget med 1 miljon kronor. Anslaget för räntor på statsskulden minskas med 12,3 miljarder kronor, eftersom utgifterna beräknas avvika väsentligt från anvisade medel.

På en punkt föreslår utskottet att regeringens förslag avslås. Det gäller förslaget om höjt bemyndigande för anslaget 6:2 *Materiel, anläggning samt forskning och teknikutveckling* inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet. Utskottet erinrar om att beslut om omfattningen av och ändamålet med ett bemyndigande bör prövas lika noga som ett anslagsbeslut. Utskottet anser att det saknas tillräckliga skäl för att ändra riksdagens tidigare beslut om storleken på bemyndigandet. Vidare erinrar utskottet om att riksdagen tidigare har givit regeringen till känna att en utredning för att analysera styr- och finansieringsformerna i försvaret borde tillsättas (bet. 2002/03:FiU14). Denna utredning har ännu inte tillsatts. Utskottet anför att utredningen bör komma till stånd skyndsamt och föreslår ett tillkännagivande på denna punkt.

Beträffande förslaget om höjt bemyndigande för anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning noterar utskottet att en arbetsgrupp har tillsatts för att komma till rätta med problemen. Utskottet framhåller det oacceptabla i att en myndighet gör åtaganden som är större än riksdagens bemyndigande. Utskottet anför vidare att det kan finnas anledning för regeringen att mer generellt analysera problemet med överskridanden av anslag och givna bemyndiganden. Utskottet förutsätter att regeringen håller riksdagen informerad om sina överväganden. En möjlighet är att information lämnas i årsredovisningen för staten.

De två motionsyrkanden som behandlas i betänkandet avstyrks. Till betänkandet har fogats 3 (m, fp och c) reservationer och 5 (m, fp, kd och c) särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Innehållsförteckning.....	3
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	6
Specifikation över ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag för budgetåret 2003.....	9
Redogörelse för ärendet	11
Ärendet och dess beredning	11
Utskottets överväganden	12
Inledning	12
Vasallen AB	12
Ägande av Vasallens dotterbolag för bostäder	12
Tilläggsbudget per utgiftsområde.....	16
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	16
27:4 Radio- och TV-verket.....	16
Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	16
1:7 Kammarkollegiet.....	16
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet.....	17
4:6 Kriminalvården	17
4:9 Gentekniknämnden.....	17
4:12 Rättshjälpkostnader m.m.	18
4:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	18
Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	18
5:15 Inspektionen för strategiska produkter	18
Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	19
6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling (bemyndigande)	19
7:3 Ersättning för verksamhet vid räddningstjänst m.m.	21
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	22
8:1 Biståndsverksamhet (bemyndigande).....	22
Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar	22
10:3 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	22
10:5 Ombudsmannen mot etnisk diskriminering.....	23
12:3 Migrationspolitiska åtgärder.....	23
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	24
13:1 Sjukvårdsförmåner m.m.	24
16:10 Handikappombudsmannen	24
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp.....	25
19:5 Kostnader för sysselsättning av vissa personer med aktivitets- och sjukersättning.....	25
19:7 Riksförsäkringsverket.....	25
Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad	26
22:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd.....	26

22:11 Bidrag till lönegarantiersättning	26
Utgiftsområde 15 Studiestöd	26
25:2 Studiemedel m.m.	26
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	27
25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning (bemyndigande)	27
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	29
30:1 Stöd till idrotten.....	29
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	30
31:10 Statens va-nämnd.....	30
Utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling	30
33:3 Transportbidrag	30
37:1 IT-infrastruktur: Regionala transportnät m.m.....	30
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	31
34:6 Kemikalieinspektionen	31
34:10 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader	31
Utgiftsområde 22 Kommunikationer	32
37:4 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	32
37:5 Informationsteknik: Telekommunikation m.m.	32
Investeringsplan för Sjöfartsverket.....	33
Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar.....	34
44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (bemyndigande)	34
44:2 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (bemyndigande).....	35
44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	36
44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m. (ändring av anslagstyp).....	36
Utgiftsområde 24 Näringsliv	37
40:2 Konsumentverket.....	37
Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.....	37
92:1 Räntor på statsskulden	37
Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsområden på tilläggsbudget	38
Reservationer.....	39
1. Ägande av Vasallens dotterbolag för bostäder, punkt 1 (fp, c).....	39
2. Bemyndigande för anslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, punkt 2 (m).....	40
3. Bemyndigande för anslaget 25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning, punkt 4 (fp)	41
Särskilda yttranden	42

1. Bemyndigande för anslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, punkt 2 (c).....	42
2. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 9 (m).....	43
3. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 9 (fp).....	43
4. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 9 (kd).....	44
5. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 9 (c).....	44
Förteckning över behandlade förslag.....	45
Propositionen.....	45
Motion från allmänna motionstiden.....	46
Justitieutskottets protokollsutdrag.....	47
Försvarutskottets yttrande.....	48
Socialförsäkringsutskottets protokollsutdrag.....	54
Socialutskottets protokollsutdrag.....	56
Utbildningsutskottets protokollsutdrag.....	58
Trafikutskottets protokollsutdrag.....	60
Miljö- och jordbruksutskottets protokollsutdrag.....	61
Näringsutskottets protokollsutdrag.....	62

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Ägande av Vasallens dotterbolag för bostäder

Riksdagen bemyndigar regeringen att genom utdelning eller annat förfarande överta aktierna i det dotterbolag som Vasallen AB har bildat för att på kommersiella villkor förvärva kommunala bostadsfastigheter för omvandling till företagslokaler eller andra lämpliga ändamål samt godkänner att Vasallen AB inte längre ska ha motsvarande uppdrag. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 25 och avslår motion 2003/04:Fi240 av Lars Leijonborg (fp) m.fl. yrkande 38.

Reservation 1 (fp, c)

2. Bemyndigande för anslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling

Riksdagen avslår regeringens förslag om att den under 2003, för det under utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet uppförda ramanslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling*, får besluta om beställningar av materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 73 900 000 000 kr efter 2003. Vidare tillkännager riksdagen som sin mening vad utskottet anför om en utredning för att analysera styr- och finansieringsformerna inom försvaret. Därmed avslår riksdagen regeringens proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 18.

Reservation 2 (m)

3. Bemyndigande för anslaget 8:1 Biståndsverksamhet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, för det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda reservationsanslaget 8:1 *Biståndsverksamhet*, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 25 641 000 000 kr efter 2003. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 19.

4. Bemyndigande för anslaget 25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, för det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda ramanslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning*, besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 105 859 000 kr under 2004–2008. Därmed bifaller

riksdagen proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 20 och avslår motion 2003/04:Fi240 av Lars Leijonborg (fp) m.fl. yrkande 37.

Reservation 3 (fp)

5. Ny investeringsplan för Sjöfartsverket

Riksdagen godkänner en ny investeringsplan för Sjöfartsverket i enlighet med vad regeringen förordar. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 21.

6. Bemyndigande för anslaget 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, för det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 300 000 000 kr under 2004, högst 950 000 000 kr under 2005, högst 400 000 000 kr under 2006, högst 80 000 000 kr under 2007 och högst 20 000 000 kr därefter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 22.

7. Bemyndigande för anslaget 44:2 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, för det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 44:2 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 455 000 000 kr under 2004, högst 1 140 000 000 kr under 2005, högst 435 000 000 kr under 2006, högst 110 000 000 kr under 2007 och högst 20 000 000 kr därefter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 23.

8. Anslagstyp för anslaget 44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.

Riksdagen godkänner att det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda obetecknade anslaget 44:6 *Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.* görs om till ett ramanslag för samma ändamål. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 24.

9. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag

Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade anslag i enlighet med efterföljande specifikation i utskottets förslag till riksdagsbeslut. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 26.

Stockholm den 10 november 2003

På finansutskottets vägnar

Sven-Erik Österberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sven-Erik Österberg (s), Carin Lundberg (s), Karin Pilsäter (fp), Sonia Karlsson (s), Mats Odell (kd), Agneta Ringman (s), Tommy Waidelich (s), Christer Nylander (fp), Hans Hoff (s), Tomas Högström (m), Agneta Gille (s), Yvonne Ruwaida (mp), Cecilia Widegren (m), Siv Holma (v) Ulf Sjösten (m), Jörgen Johansson (c) och Per-Olov Svensson (s).

Specifikation över ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag för budgetåret 2003 (punkt 9 i utskottets förslag till riksdagsbeslut)

Utskottets förslag till ramar och anslag överensstämmer med propositionens förslag.

Belopp i tusental kronor

Anslag	Utgiftsområde	Belopp enligt statsbudget 2003 + TB 1	Utskottets förslag	
			Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagsnivå
1	Rikets styrelse	7 688 847	600	7 689 447
27:4	Radio- och TV-verket	12 376	600	12 976
2	Samhällesekonomi och finansförvaltning	9 092 345	0	9 092 345
1:7	Kammarkollegiet	27 959	55 520	83 479
1:13	Statliga tjänstepensioner m.m.	7 658 000	- 55 520	7 602 480
4	Rättsväsendet	24 782 840	175 000	24 957 840
4:1	Polisorganisationen	13 557 851	- 9 000	13 548 851
4:5	Domstolsväsendet m.m.	3 705 435	- 200	3 705 235
4:6	Kriminalvården	4 672 939	100 000	4 772 939
4:9	Gentekniknämnden	2 929	200	3 129
4:12	Rättshjälpskostnader m.m.	827 664	75 000	902 664
4:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	15 291	9 000	24 291
5	Internationell samverkan	1 284 511	0	1 284 511
5:6	Fredsfrämjande verksamhet	133 958	-3 000	130 958
5:15	Inspektionen för strategiska produkter	20 693	3 000	23 693
6	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	44 702 205	0	44 702 205
6:5	Civilt försvar	1 908 562	- 17 500	1 891 062
7:3	Ersättning för verksamhet vid räddningstjänst m.m.	20 000	17 500	37 500
8	Invandrare och flyktingar	7 356 270	153 500	7 509 770
10:3	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	2 279 239	150 000	2 429 239
10:4	Hemutrustningslån	18 631	- 2 000	16 631
10:5	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering	16 276	3 000	19 276
12:3	Migrationspolitiska åtgärder	286 629	2 500	289 129
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	33 930 735	100 000	34 030 735
13:1	Sjukvårdsförmåner m.m.	3 038 000	100 000	3 138 000
16:3	Statsbidrag till särskilt utbildningsstöd	159 884	- 1 000	158 884
16:10	Handikappombudsmannen	16 425	1 000	17 425
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	118 540 964	19 000	118 559 964
19:5	Kostnader för sysselsättning av vissa personer med aktivitets- och sjukersättning	10 000	5 000	15 000
19:7	Riksförsäkringsverket	933 523	19 500	953 023
19:8	Allmänna försäkringskassor	5 822 027	- 5 500	5 816 527
13	Arbetsmarknad	59 756 689	4 100 000	63 856 689
22:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	36 259 000	3 900 000	40 159 000
22:11	Bidrag till lönegarantiersättning	1 447 000	200 000	1 647 000
15	Studiestöd	21 259 680	- 200 000	21 059 680
25:2	Studiemedel m.m.	11 034 219	- 200 000	10 834 219
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	8 378 133	- 500	8 377 633
30:1	Stöd till idrotten	455 240	- 500	454 740

Belopp i tusental kronor		Belopp enligt statsbudget 2003 + TB 1	Utskottets förslag	
Anslag	Utgiftsområde		Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagsnivå
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byg- gande	9 355 856	1 000	9 356 856
31:10	Statens va-nämnd	6 422	1 000	7 422
19	Regional utjämning och utveckling	3 605 276	- 4 000	3 601 276
33:1	Allmänna regionalpolitiska åtgärder	1 532 835	- 10 000	1 522 835
33:3	Transportbidrag	336 000	10 000	346 000
37:1	IT-infrastruktur: Regionala transportnät m.m.	450 000	- 4 000	446 000
20	Allmän miljö- och naturvård	3 213 075	- 1 000	3 212 075
34:6	Kemikalieinspektionen	102 184	- 350	101 834
34:10	Statens kärnkraftsinspektion: Förvaltningskostnader	86 006	- 650	85 356
22	Kommunikationer	25 357 694	3 500	25 361 194
37:4	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmerings- tjänst enligt avtal	144 000	6 000	150 000
37:5	Informationsteknik: Telekommunikation m.m.	25 000	- 2 500	22 500
23	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näring- ar	10 286 979	0	10 286 979
43:14	Livsmedelsstatistik	23 290	- 1 000	22 290
44:4	Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	2 000	1 000	3 000
24	Näringsliv	3 435 075	- 100	3 434 975
40:2	Konsumentverket	107 743	- 100	107 643
26	Statsskuldräntor m.m.	54 450 000	- 12 300 000	42 150 000
92:1	Räntor på statsskulden	54 300 000	- 12 300 000	42 000 000
Summa anslagsförändring på tilläggsbudget			- 7 953 000	

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I budgetpropositionen (prop. 2003/04:1 volym 1 avsnitt 9) föreslår regeringen ändringar på tilläggsbudget av nivån på 39 anslag inom 18 utgiftsområden (punkt 26 i prop. 2003/04:1 volym 1). 21 anslag höjs och 18 anslag sänks. Vidare föreslår regeringen åtta ändrade bemyndiganden m.m. (punkterna 18–25 i prop. 2003/04:1 volym 1). Två yrkanden i motion Fi240 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) rör regeringens förslag om tilläggsbudget och behandlas i detta betänkande.

Finansutskottet har berett berörda utskott tillfälle att yttra sig över de förslag i propositionen och motionen som rör respektive utskotts område.

Yttranden har lämnats av

- justitieutskottet (protokollsutdrag 2003/04:4.6)
- försvarsutskottet (2003/04:FöU2y)
- socialförsäkringsutskottet (protokollsutdrag 2003/04:4.4)
- socialutskottet (protokollsutdrag 2003/04:2.7)
- utbildningsutskottet (protokollsutdrag 2003/04:2.4)
- trafikutskottet (protokollsutdrag 2003/04:3.4)
- miljö- och jordbruksutskottet (protokollsutdrag 2003/04:5.5)
- näringsutskottet (protokollsutdrag 2003/04:2.5)

Konstitutionsutskottet, skatteutskottet, utrikesutskottet, kulturutskottet, arbetsmarknadsutskottet samt bostadsutskottet har beslutat att avstå från att yttra sig över tilläggsbudgeten.

Yttrandena återfinns i *bilagorna 2–9*.

Utskottets överväganden

Inledning

Enligt 9 kap. 5 § regeringsformen kan riksdagen för löpande budgetår på tilläggsbudget göra en ny beräkning av statsinkomster samt ändra anslag och anvisa nya anslag. I samband med den ekonomiska vårpropositionen beslutade riksdagen om ändrade och nya anslag för statsbudgeten för budgetåret 2003 (prop. 2002/03:100, bet. 2002/03:FiU21, rskr. 2002/03:235, 236). Regeringen återkommer nu i budgetpropositionen med förslag till ytterligare ändringar på tilläggsbudget (prop. 2003/04:1, volym 1, avsnitt 9). Anslagsförändringarna i detta förslag till tilläggsbudget innebär att anvisade medel ökar med 7 953 miljoner kronor netto. De föreslagna ökningarna av anslagen uppgår till 4 659 miljoner kronor och de föreslagna minskningarna uppgår till 12 612 miljoner kronor. Efter de föreslagna åtgärderna uppgår budgeteringsmarginalen 2003 till 0,1 miljarder kronor.

Utskottet behandlar inledningsvis regeringens förslag om ägande av Vasallen AB:s dotterbolag för bostäder. Därefter behandlas förslagen i propositionen utgiftsområdesvis.

Enligt 5 kap. 12 § fjärde stycket riksdagsordningen får beslut om anslag för löpande budgetår som innebär att en utgiftsram påverkas inte fattas innan beslut om godkännande av ändrad utgiftsram fattas. I utskottets förslag till riksdagsbeslut tas således förslagen i propositionen och motionerna om ändrade ramar och anslag upp i *en* punkt, punkt 9. Övriga frågor behandlas som egna punkter i utskottets förslag till riksdagsbeslut, vilket markeras med en sammanfattningsruta med utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Vasallen AB

Ägande av Vasallens dotterbolag för bostäder

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att den bemyndigas att genom utdelning eller annat förfarande överta aktierna i det dotterbolag som Vasallen AB har bildat för att på kommersiella villkor förvärva kommunala bostadsfastigheter för omvandling till företagslokaler eller andra lämpliga ändamål. Utskottet föreslår vidare att riksdagen godkänner att Vasallen AB inte längre ska ha motsvarande uppdrag. Därmed tillstyrks punkt 25 i propositionen. Förslaget i motionen avstyrks.

Jämför reservation 1 (fp, c).

Propositionen

I samband med 1997 års ekonomiska vårproposition beslutades att ett aktiebolag skulle bildas för att utveckla försvarsfastigheter som avvecklades genom 1996 års försvarsbeslut (prop. 1996/97:150, bet. 1996/97:FiU20, rskr. 1996/97:284). Härigenom skapades en professionell organisation för fastighetsutveckling med finansiell uthållighet och affärsmässiga incitament. Det bolag som bildades – Vasallen AB – skulle i samarbete med kommuner och lokalt näringsliv utveckla och förädla fastigheterna för att sälja dessa på kommersiella villkor.

I samband med 2002 års ekonomiska vårproposition beslutades att Vasallen AB även ska kunna få möjlighet att på kommersiella villkor förvärva kommunala bostadsfastigheter för omvandling till företagslokaler eller andra lämpliga ändamål och att sedan sälja dessa på kommersiella villkor (prop. 2001/02:100, bet. 2001/02:FiU21, rskr. 2001/02:326). Vasallen har för detta ändamål inrättat ett särskilt dotterbolag, som av Vasallen kommer att tillföras ett eget kapital uppgående till 500 miljoner kronor.

Regeringen har dessutom tidigare fått riksdagens bemyndigande att bilda ett eller flera bolag med uppgift att äga och förvalta eller avveckla bostadsföretag och fastigheter som övertas från kommuner (prop. 2001/02:100, bet. 2001/02:FiU21, rskr. 2001/02:326; bet. 2002/03:BoU10, rskr. 2002/03:216). Ett sådant bolag har nu bildats genom att regeringen förvärvat aktierna i Bothia Garanti AB från AB Bostadsgaranti.

Det finns starka samband mellan de verksamheter som Bothia Garanti AB och Vasallens dotterbolag ska bedriva. Regeringen anser därför att dessa verksamheter bör bedrivas i en och samma företagsstruktur. Mot denna bakgrund begär regeringen riksdagens bemyndigande att genom utdelning eller annat förfarande överta aktierna i Vasallens dotterbolag. Regeringen avser därefter att fusionera de två företagen. I samband med att regeringen övertar aktierna i Vasallens dotterbolag upphör Vasallen AB:s uppdrag att förvärva kommunala bostadsfastigheter för omvandling till företagslokaler eller andra lämpliga ändamål.

Motionen

Folkpartiet liberalerna förordar i *motion Fi240* (yrkande 38) att regeringens förslag om bemyndigande att genom utdelning eller annat förfarande överta aktierna i det dotterbolag som Vasallen AB har bildat för att förvärva kommunala fastigheter avslås.

Kompletterande uppgifter

Enligt information som utskottet inhämtat från Regeringskansliet ska det föreslagna bemyndigandet möjliggöra för regeringen att bilda ett sammanhållet bolag med uppgift att omstrukturera kommunala bostadsföretag. Bolaget ska utgöra ett verktyg åt Statens bostadsnämnd i dess uppgift att genom förvärv, förvaltning och förädling av dessa bostadsföretag ge dem långsiktigt

hållbara ekonomiska förutsättningar för en kostnadseffektiv bostadsförvaltning, anpassad till den förväntade befolkningsutvecklingen.

Regeringen har tidigare vid två tillfällen fått riksdagens bemyndigande att bilda ett eller flera bolag med uppgift att äga och förvalta eller avveckla bostadsföretag och fastigheter som övertas från kommuner. Det första bemyndigandet avsåg år 2002 och lämnades i samband med riksdagens behandling av tilläggsbudget 1 för 2002 i 2002 års ekonomiska vårproposition (prop. 2001/02:100, bet. 2001/02:FiU21, rskr. 2001/02:326). Det andra bemyndigandet avsåg år 2003 och lämnades i samband med riksdagens behandling av ett initiativ från bostadsutskottet angående vissa åtgärder för omstrukturering av kommunala bostadsföretag (bet. 2002/03:BoU10, rskr. 2002/03:216). De båda besluten innebär en rätt att skjuta till aktiekapital m.m. med medel från anslaget 31:14 *Omstrukturering av kommunala bostadsföretag* (numera anslag 31:13) under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande.

Det nya bolaget skulle enligt regeringens planer bildas den 1 augusti 2002, samtidigt med bildandet av Statens bostadsnämnd (prop. 2001/02:58, bet. 2001/02:BoU4, rskr. 2001/02:160). Bemyndigandet för 2002 utnyttjades dock inte till följd av svårigheter med att finansiera bolaget under samma år.

I september 2003, som ett första steg i bildandet av ett statligt bolag för omstrukturering av kommunala bostadsföretag, förvärvade regeringen aktierna i Bothia Garanti AB från AB Bostadsgaranti. Regeringen kapitaliserar samtidigt sitt nya bolag med 40 miljoner kronor från anslaget för omstrukturering av kommunala bostadsbolag. Bolagets huvudsakliga uppdrag är att inom ramen för de avtal som träffas mellan Statens bostadsnämnd och respektive kommun

- ta över tomma lägenheter för att på kommersiella villkor utveckla dem för annat ändamål,
- ta över tomma lägenheter för avveckling genom miljömässig rivning eller nedmontering/återanvändning,
- gå in som delägare i kommunala bostadsföretag och satsa riskkapital som senare ska återvinnas samt
- ta över hela eller delar av ett kommunalt bostadsbestånd för att genomföra en omstrukturering och senare återföra bostäderna till kommunen eller annan lämplig ägare.

Regeringen har dessutom gett Vasallen AB i uppdrag att förädla kommunala bostadsfastigheter inom ramen för regeringens program för omstrukturering av kommunala bostadsföretag. Uppdraget är begränsat till att kunna ta över endast sådana bostäder som på kommersiella grunder kan utvecklas till företagslokaler på de orter där Vasallen redan är verksam i och med sitt uppdrag avseende försvarsfastigheter.

Enligt information från Regeringskansliet visar Vasallens egna analyser att strukturen på de kommunala bostadsfastigheterna skiljer sig väsentligt från försvarsfastigheterna. Arbetet med förädling av de kommunala fastigheterna skulle därför kräva en annan sorts kompetens än den som redan utvecklats

inom företaget. Samtidigt finns det fortfarande oklarheter när det gäller vilken roll bolaget skulle kunna få när det gäller de tomma lägenheterna i allmännyttan och i vilken omfattning denna verksamhet skulle bedrivas. Att i denna situation bygga upp en ny kompetens anpassad till det nya uppdraget bedöms som alltför resurskrävande.

Följaktligen har Vasallens styrelse tidigare under innevarande år beslutat att inrätta ett särskilt dotterbolag med inriktning mot förädling av bostäder – Norecic – med kapitalisering på 500 miljoner kronor från Vasallens eget kapital. Avsikten med bildandet av Norecic är att överföra dess verksamhet till det nya statliga bolaget för omstrukturering av kommunala bostadsfastigheter, så att motsvarande uppdrag för Vasallen AB kan upphöra.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet instämmer med regeringens bedömning att det finns starka samband mellan de verksamheter som Bothia Garanti AB och Vasallen AB:s dotterbolag Norecic ska bedriva. Dessa samband innebär att vid separat företagsstruktur skulle de två bolagen komma att i vissa fall överlappa varandra och i vissa fall komplettera varandra för att kunna fullfölja sina uppdrag inom de ovan beskrivna områdena.

En fusion av dessa två företag till ett sammanhållet bolag för omstrukturering av kommunala bostadsföretag skulle enligt utskottets mening leda till att liknande oklarheter i verksamhetsuppdelningen undviks. Vasallens resurser för uppbyggnad av ny kompetens skulle dessutom frigöras för en mer samhällsekonomiskt effektiv användning. De finansiella begränsningarna för verkställande av riksdagens bemyndigande inom de berörda områdena under innevarande år skulle samtidigt kunna lösas tack vare den höga kapitaliseringen av Vasallens dotterbolag.

Mot denna bakgrund anser utskottet i likhet med regeringen att de båda verksamheterna bör bedrivas i en och samma företagsstruktur. Utskottet ställer sig därmed bakom regeringens förslag att den bemyndigas att överta aktierna i det dotterbolag som Vasallen AB har bildat för att på kommersiella villkor förvärva kommunala bostadsfastigheter för omvandling till företagslokaler eller andra lämpliga ändamål. Vidare föreslår utskottet att riksdagen godkänner att Vasallen AB inte längre ska ha motsvarande uppdrag.

Med hänvisning till det ovan anförda tillstyrks således propositionens förslag (punkt 25). Förslaget i motion Fi240 (fp) yrkande 38 avstyrks.

Tilläggsbudget per utgiftsområde

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

27:4 Radio- och TV-verket

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 12 376 000 kr. Regeringen framhåller att Radio- och TV-verket fr.o.m. den 25 juli 2003 har det fullständiga tillsynsansvaret för lagen (1998:31) om standarder för sändning av radio- och TV-signaler. Det innebär att Konsumentverket befrias från sitt tillsynsansvar i detta avseende. Radio- och TV-verket ska vidare följa utvecklingen av elektroniska programguider och tillämpningsprogram samt uppmuntra övergången till en gemensam standard för tillämpningsprogram i samband med digitala TV-sändningar. Verket behöver dessutom se över sina föreskrifter till följd av ändringar i regelverket. Mot denna bakgrund anser regeringen att anslaget 27:4 *Radio- och TV-verket* behöver ökas med 600 000 kr. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 37:5 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.* minskas och det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 40:2 *Konsumentverket* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

1:7 Kammarkollegiet

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 27 959 000 kr. Kammarkollegiet övertog den 1 januari 2001 från AMF trygghetsförsäkring hanteringen av det författningsreglerade personskadeskyddet. Samtidigt övertogs drygt 2 000 skadefall som inte var slutreglerade. Beräknade framtida kostnader för oreglerade skador redovisas som en skadereserv i balansräkningen för Kammarkollegiets försäkringsrörelse. När betalningsansvaret överfördes till Kammarkollegiet saknades finansierad skadereserv. Den hade inte heller tidigare varit redovisad i statens redovisning. Riksrevisionsverket har i sitt revisorsintyg tagit upp problemet med att statens balansräkning omfattar poster som är ofinansierade. Skadeutfallet i det författningsreglerade personskadeskyddet finansierades före 2001 till viss del över anslaget 1:13 *Statliga tjänstepensioner m.m.* För att finansiera skadere-

servern föreslår regeringen att anslaget 1:7 *Kammarkollegiet* tillförs 55 520 000 kr. Finansiering sker genom motsvarande minskning av anslaget 1:13 *Statliga tjänstepensioner m.m.*

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

4:6 Kriminalvården

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 4 672 939 000 kr. Regeringen framhåller att beläggningen inom anstalter och häkten fortsätter att öka. Kriminalvården kan inte möta volymökningarna inom nuvarande anslagsram. För att ge kriminalvården förutsättningar att öka tillgången på platser föreslår regeringen att anslaget 4:6 *Kriminalvården* ökas med 100 miljoner kronor.

Justitieutskottets yttrande

Justitieutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med justitieutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

4:9 Gentekniknämnden

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 2 929 000 kr. Gentekniknämndens utgifter för bl.a. flyttning till nya lokaler blev högre än beräknat. Regeringen anser därför att anslaget 4:9 *Gentekniknämnden* behöver ökas med 200 000 kr för att nämndens verksamhet inte ska påverkas negativt. Finansiering sker genom att anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* minskas med 200 000 kr.

Justitieutskottets yttrande

Justitieutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med justitieutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

4:12 Rättshjälpkostnader m.m.*Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 827 664 000 kr. Utgifterna för offentliga försvarare, offentliga biträden och målsägandebiträden har ökat. Regeringen anser att de medel som anvisats är otillräckliga och föreslår därför att anslaget 4:12 *Rättshjälpkostnader m.m.* ökas med 75 miljoner kronor.

Justitieutskottets yttrande

Justitieutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med justitieutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

4:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.*Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 15 291 000 kr. Utgifterna för statens skaderegleringsverksamhet har ökat. Regeringen anser att de medel som anvisats är otillräckliga och föreslår därför att anslaget 4:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* ökas med 9 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslaget 4:1 *Polisorganisationen* minskas med 9 miljoner kronor.

Justitieutskottets yttrande

Justitieutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med justitieutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan**5:15 Inspektionen för strategiska produkter***Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 20 693 000 kr. På grund av den ökade internationaliseringen av handeln med vapen och det utökade samarbetet med andra stater vad gäller terroristbekämpning och icke-spridningsfrågor har arbetsbelastningen ökat inom exportkontrollområdet. Kostnaderna för verksamheten täcks av avgifter som redovisas mot en inkomstitel på statsbudgeten. Dessa avgifter tas ut av

företag vars produkter omfattas av kontrollen över krigsmateriel och varor med dubbla användningsområden. Regeringen anser mot denna bakgrund att anslaget 5:15 *Inspektionen för strategiska produkter* behöver ökas med 3 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslaget 5:6 *Fredsfrämjande insatser* minskas med motsvarande belopp.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling (bemyndigande)

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att regeringens förslag om höjt bemyndigande för anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* avslås. Vidare föreslås ett tillkännagivande om att den tidigare begärda utredningen om styr- och finansieringsformerna i försvaret ska tillsättas skyndsamt.

Därmed avstyrks propositionen punkt 18.

Jämför reservation 2 (m).

Propositionen

Riksdagen har bemyndigat regeringen att innevarande år ingå ekonomiska förpliktelser på högst 71,6 miljarder kronor avseende anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling*. Försvarsmakten har i delårsrapporten redovisat utestående åtaganden per den 30 juni 2003 som uppgår till 76 121 553 000 kr. Med hänsyn till de medel som är tillgängliga 2003 för att infria gjorda åtaganden kommer därmed det lämnade bemyndigandet med största sannolikhet att överskridas.

Den uppkomna situationen beror dels på den utgiftsbegränsning regeringen beslutat för anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* under 2003 som påverkar Försvarsmaktens möjligheter att infria gjorda åtaganden, dels på att Försvarsmakten ingått nya åtaganden till ett högre belopp än tidigare beräknats beroende på brister i den interna kontrollen och redovisningen av beställningar samt till följd av en översyn av beställningsrutinerna.

Regeringen anser att ekonomiska åtaganden måste hanteras på ett korrekt sätt i förhållande till riksdagen. Regeringen föreslår därför att den, efter den information som framkommit i Försvarsmaktens delårsrapport, bemyndigas att under 2003 för ramanslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* besluta om beställningar av materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 73,9 miljarder kronor efter 2003.

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet noterar i sitt yttrande (FöU2y) att inga motioner väckts med anledning av förslaget att öka ramen för beställningsbemyndigandet.

Försvarsutskottet erinrar om att utskottet tidigare i ett yttrande (2002/03:FöU3y) till finansutskottet har förordat att regeringen bör tillsätta en kommitté eller en utredningsman för att genomföra en granskning av styr- och finansieringsformerna i försvaret och därefter återkomma till riksdagen med förslag. Finansutskottet ställde sig bakom försvarsutskottets förslag (bet. 2002/03:FiU14, rskr. 137, 138). Den av regeringen lämnade redovisningen om brister inom den interna kontrollen inom försvaret m.m. understryker enligt försvarsutskottet behovet av att den förordade utredningen kommer till stånd.

Eftersom ökningen av ramen för beställningsbemyndigandet i sig inte medför något behov av ökade anslagsmedel tillstyrker försvarsutskottet regeringens förslag till ett utökat beställningsbemyndigande.

Till försvarsutskottets yttrande har avvikande meningar från företrädarna för (m), (fp) respektive (mp) fogats.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet vill inledningsvis sätta in frågan i ett större perspektiv. I propositionen om budgetlagen (prop. 1995/96:220, s. 36) anförde regeringen att ett bemyndigande är liktydigt med att anslag så småningom måste anvisas. Därför, anförde regeringen, är det naturligt att beslut om omfattningen av och ändamålet med ett bemyndigande prövas lika noga som ett anslagsbeslut.

Det är enligt utskottets uppfattning lika allvarligt om ett av riksdagen givet bemyndigande överskrids som om ett anslag överskrids. Utskottet vill erinra om att statens medel ”icke får användas på annat sätt än vad riksdagen har bestämt” (9 kap. 2 § regeringsformen). Vidare får regeringen ”icke utan riksdagens bemyndigande taga upp lån eller i övrigt ikläda staten ekonomisk förpliktelse” (9 kap. 10 § RF). För att systemet ska fungera måste regeringen ha kontroll över myndigheternas hantering av medel.

Finansutskottet vill liksom försvarsutskottet erinra om riksdagens beslut med anledning av Riksdagens revisorers förslag angående styrningen av försvarets fastigheter och anläggningar (förs. 2002/03:RR7, ytr. 2002/03:FöU3y, bet. 2002/03:FiU14). Riksdagen gav då regeringen till känna att en utredning för att analysera styr- och finansieringsformerna i försvaret borde tillsättas. Denna utredning har ännu inte tillsatts. Finansutskottet kan konstatera att Riksdagens revisorer har avlämnat ytterligare rapporter som rör problem i styrningen av det militära försvaret (förs. 2002/03:RR14 om Försvarsmaktens arbetsgivarpolitik, förs. 2002/03:RR18 om Försvarsmaktens avveckling av överskottsmateriel samt 2002/03:RR19 om styrningen av det militära försvaret).

Försvarsutskottet framhåller i sitt yttrande till finansutskottet att den av regeringen lämnade redovisningen om brister inom den interna kontrollen inom

försvaret m.m. understryker behovet av att den i betänkande 2002/03:FiU14 förordade utredningen kommer till stånd.

Finansutskottet delar denna uppfattning. Det kan finnas anledning för utredningen att närmare analysera hur Försvarsmakten har kunnat hamna i en situation där man har riskerat att överskrida det av riksdagen givna bemyndigandet. Utredningen bör komma till stånd skyndsamt.

Vad finansutskottet anfört om en utredning för att analysera styr- och finansieringsformerna i försvaret bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen.

Vidare avstyrker utskottet det nu aktuella förslaget om höjt bemyndigande. Utskottet anser att det saknas tillräckliga skäl för att ändra riksdagens tidigare beslut om storleken på bemyndigandet. Således avstyrks propositionens punkt 18.

Utskottet behandlar också frågan om överskridanden av bemyndiganden nedan i avsnittet om utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning rörande anslaget Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning.

7:3 Ersättning för verksamhet vid räddningstjänst m.m.

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 20 miljoner kronor. Enligt räddningstjänstlagen (1986:1102) har en kommun vid stora kostnadskrävande räddningsinsatser rätt till viss ersättning från staten för den del av räddningstjänstkostnaderna som överskrider självrisken. Med anledning av fartyget Fu Shan Hais förlisning i år utanför Bornholm och det därpå följande oljeutsläppet kommer ersättning att betalas ut. Regeringen anser därför att anslaget 7:3 *Ersättning för verksamhet vid räddningstjänst m.m.* behöver ökas med 17,5 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslaget 6:5 *Civilt försvar* minskas med motsvarande belopp.

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (FöU2y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med försvarsutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

8:1 Biståndsverksamhet (bemyndigande)

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag att öka bemyndigandet för biståndsverksamhet.

Därmed tillstyrks punkt 19 i propositionen.

Propositionen

Regeringen har ett bemyndigande att för anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* göra ekonomiska åtaganden om högst 24 164 miljoner kronor och att ställa ut garantier om högst 580 825 000 kr. Regeringen anser att en ökad bemyndiganderam behövs för att även fortsättningsvis kunna uppnå den långsiktighet i det bilaterala utvecklingssamarbetet som är nödvändig. Därför föreslår regeringen att bemyndigandet att göra ekonomiska åtaganden som medför utgifter efter 2003 för anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* ökas med 1 477 miljoner kronor till 25 641 miljoner kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 19).

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

10:3 Kommunersättningar vid flyktingmottagande

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 2 279 239 000 kr. Medelsbehovet inom anslaget 10:3 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* bestäms av antalet redan mottagna flyktingar samt bedömningar om antalet nya asylsökande, antalet avgjorda asylärenden, antalet anhöriga till flyktingar m.fl. som kan väntas få tillstånd att bosätta sig i Sverige. Antalet asylsökande ökade kraftigt 2002 och under 2003 beräknas ca 1 700 fler personer än under 2002 komma att tas emot av kommunerna, vilket medför ökade utgifter för staten. Regeringen föreslår därför att anslaget 10:3 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* ökas med 150 miljoner kronor. Finansiering sker delvis genom att anslaget 10:4 *Hemutrustningslån* minskas med 2 miljoner kronor samt genom att det under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppförda anslaget 30:1 *Stöd till idrotten* minskas.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

10:5 Ombudsmannen mot etnisk diskriminering*Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 16 276 000 kr. Regeringen framhåller att Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) har fått ett utökat ansvarsområde sedan lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering trädde i kraft den 1 juli 2003. Den nya lagstiftningen medför ett behov av informations- och utbildningsinsatser för att få önskvärt genomslag. Lagstiftningen kommer också att innebära en ökad ärendemängd för DO. Därför föreslår regeringen att anslaget 10:5 *Ombudsmannen mot etnisk diskriminering* ökas med 3 miljoner kronor.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

12:3 Migrationspolitiska åtgärder*Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 286 629 000 kr. För att kunna öka stödet till medicinska insatser i Bosnien-Hercegovina samt i provinsen Kosovo i Serbien och Montenegro föreslår regeringen att anslaget 12:3 *Migrationspolitiska insatser* ökas med 2,5 miljoner kronor.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

13:1 Sjukvårdsförmåner m.m.

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 3 038 miljoner kronor. Enligt regeringens bedömning kommer det högkostnadsskydd för protetik som infördes inom tandvårdsförsäkringen den 1 juli 2002 för personer som är 65 år eller äldre att kosta betydligt mer än vad man ursprungligen räknade med. Detta beror bl.a. på att både efterfrågan och den begärda genomsnittliga tandvårdsersättningen har varit högre än väntat. Många äldre tycks också ha valt att skjuta upp protetiska behandlingar i väntan på att högkostnadsskyddet skulle införas. Eftersom det ofta tar lång tid innan behandlingen är genomförd och en tandvårdsräkning kommer in till försäkringskassan var utgifterna för högkostnadsskyddet små under 2002, medan en kraftig utgiftsökning väntas främst i slutet av 2003. Anslaget har redan tidigare under året ökat med 430 miljoner kronor. För att klara utgifterna anser regeringen att anslaget 13:1 *Sjukvårdsförmåner m.m.* nu behöver ökas med 100 miljoner kronor.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

16:10 Handikappombudsmannen

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 16 425 000 kr. Regeringen framhåller att den nya lagstiftningen med skydd mot diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller övertygelse, funktionshinder och sexuell läggning, som trädde i kraft den 1 juli 2003, innebär ett utvidgat ansvarsområde för Handikappombudsmannen. Förutom att utöva tillsyn enligt lagen behövs ökade informations- och utbildningsinsatser. Det antal ärenden som ska handläggas ökar också. Regeringen föreslår därför att anslaget 16:10 *Handikappombudsmannen* ökas med 1 000 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 16:3 *Statsbidrag till särskilt utbildningsstöd* minskas med motsvarande belopp.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

19:5 Kostnader för sysselsättning av vissa personer med aktivitets- och sjukersättning

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 10 miljoner kronor. Arbetsgivare som anställer personer med en återstående arbetsförmåga på 25 % kan få ersättning. Antalet personer med tre fjärdedels aktivitets- eller sjukersättning har ökat mer än förutsett. Regeringen anser därför att ytterligare medel behövs för att tillgodose det stigande behovet och föreslår att anslaget 19:5 *Kostnader för sysselsättning av personer med aktivitets- och sjukersättning* ökas med 5 miljoner kronor.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

19:7 Riksförsäkringsverket

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 933 523 000 kr. Regeringens mål för ohälsoområdet är att sjukfrånvaron ska halveras fram till 2008. För att nå detta mål krävs bl.a. informationsinsatser som ska riktas mot främst arbetsgivare, arbetstagarorganisationer, läkare och sjukskrivna i syfte att skapa ett aktivt engagemang och en ökad medvetenhet hos berörda parter. Regeringen anser att detta kräver ökade resurser och föreslår därför att anslaget 19:7 *Riksförsäkringsverket* ökas med 19,5 miljoner kronor. Finansiering sker delvis genom att anslaget 19:8 *Allmänna försäkringskassor* minskas med 5,5 miljoner kronor.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

22:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd

Proposition

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 36 259 miljoner kronor. Regeringen bedömer att antalet öppet arbetslösa blir högre 2003 än vad man tidigare antagit. De medel som anvisats för 2003 räcker inte. Därför föreslår regeringen att anslaget 22:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* ökas med 3,9 miljarder kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

22:11 Bidrag till lönegarantiersättning

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 447 miljoner kronor. Antalet anställda vid företag som går i konkurs och ersättningsnivån per person har fortsatt att stiga under första halvåret 2003. Regeringen anser att det anvisade anslaget därför är otillräckligt och föreslår att anslaget 22:11 *Bidrag till lönegarantiersättning* ökas med 200 miljoner kronor. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 15 Studiestöd uppförda anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 15 Studiestöd

25:2 Studiemedel m.m.

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 11 034 219 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskas med 200 miljoner kronor för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 13 Arbetsmarknad uppförda anslaget 22:11 *Bidrag till lönegarantiersättning*.

Utbildningsutskottets yttrande

Utbildningsutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med utbildningsutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning (bemyndigande)

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen tillstyrker regeringens förslag om höjt bemyndigande för bidrag till kvalificerad yrkesutbildning. Utskottet markerar dock det allvarliga i att av riksdagen givna bemyndiganden överskrids.

Därmed tillstyrks punkt 20 i propositionen, och ett motionsyrkande (fp) avstyrks.

Jämför reservation 3 (fp).

Propositionen

Regeringen har ett bemyndigande att för anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* ingå ekonomiska förpliktelser på högst 1 556 070 000 kr. Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning har i delårsrapporten redovisat utestående åtaganden per den 30 juni 2003 som uppgår till 2 480 436 000 kr. Med hänsyn till de medel som är tillgängliga 2003 för att infria gjorda åtaganden kommer därmed det lämnade bemyndigandet att ingå åtaganden som medför utgifter efter 2003 på 1 556 070 000 kr med största sannolikhet att överskridas.

Den uppkomna situationen beror på outvecklade rutiner för planering och uppföljning hos myndigheten och regelmässigt bortfall av elever vid kursstart i förhållande till planerad och beslutad volym. Regeringen finner situationen oacceptabel. För att komma till rätta med problemen har en arbetsgrupp tillsatts, i vilken ingår, förutom Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, företrädare för bl.a. Finans- och Utbildningsdepartementen samt Ekonomistyrningsverket.

Regeringen anser att detta ekonomiska åtagande måste hanteras på ett korrekt sätt i förhållande till riksdagen. De enligt myndighetens delårsrapport beräknade utestående åtagandena per den 31 december 2003 uppgår till 2 105 859 000 kr. Därför föreslår regeringen att den nu i efterhand bemyndigas att under 2003 för ramanslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter som uppgår till högst 2 105 859 000 kr under 2004–2008.

Motionen

Folkpartiet liberalerna förordar i *motion Fi240* (yrkande 37) att regeringens förslag om bemyndigande att för det under utgiftsområde 16 uppförda anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 105 859 000 kr under 2004–2008 avslås.

Utbildningsutskottets yttrande

Utbildningsutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsyrkandet. Utbildningsutskottet konstaterar att Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning inledningsvis har haft vissa planeringsproblem. För att komma till rätta med problemen har en arbetsgrupp tillsatts, i vilken ingår företrädare för bl.a. Finans- och Utbildningsdepartementen, Ekonomistyrningsverket samt Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. För fullföljande av gjorda åtaganden behöver regeringens bemyndigande ökas till 2 105 859 000 kr.

Företrädarna för Folkpartiet deltar inte i utbildningsutskottets beslut under denna punkt men framför vissa synpunkter i ett yttrande till protokollet.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet noterar att myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning har gjort åtaganden som medför att det tidigare lämnade bemyndigandet med största sannolikhet kommer att överskridas. Regeringen finner situationen oacceptabel. Regeringen anser att detta ekonomiska åtagande måste hanteras på ett korrekt sätt i förhållande till riksdagen.

Utskottet vill erinra om sin behandling hösten 2002 av en ekonomisk förpliktelse utfärdad av Kungl. Tekniska högskolan och Stockholms universitet (bet. 2002/03:FiU11 s. 35 f.). Utskottet anförde att det var oacceptabelt att lärosätena hade träffat avtal som medför ekonomiska förpliktelser utan att ha rätt till detta.

Finansutskottet vidhåller sin uppfattning om det oacceptabla i att en myndighet gör åtaganden som är större än riksdagens bemyndigande. I propositionen om budgetlagen (prop. 1995/96:220, s. 36) anförde regeringen att ett bemyndigande är liktydigt med att anslag så småningom måste anvisas. Därför, anförde regeringen, är det naturligt att beslut om omfattningen av och ändamålet med ett bemyndigande prövas lika noga som ett anslagsbeslut.

Utskottet vill i sammanhanget erinra om att det nu aktuella fallet rörande Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning (KY) uppmärksammades i årsredovisningen för staten (skr. 2002/03:101 s. 158 f.). Där framgår det att RRV ansåg i sin årliga revision att myndighetens ledning inte haft tillräcklig kontroll över att de beslut som fattats hållit sig inom det tilldelade bemyndigandet. Av årsredovisningen för staten framgick vidare att ett par andra myndigheter fick kritik för att de överskridit sina anslagskrediter. Utskottet framhöll i betänkandet där årsredovisningen för staten behandlades att man såg allvarligt på detta (bet. 2002/03:FiU20 s. 114).

Utskottet vill understryka att statens medel ”icke får användas på annat sätt än vad riksdagen har bestämt” (9 kap. 2 § regeringsformen). Vidare får regeringen ”icke utan riksdagens bemyndigande taga upp lån eller i övrigt ikläda staten ekonomisk förpliktelse” (9 kap. 10 § RF).

Enligt utskottets uppfattning är det lika allvarligt om ett av riksdagen givet bemyndigande överskrids som om ett anslag överskrids. Det är angeläget att regeringen har kontroll över myndigheternas hantering av medel. Hur eventuella överskridanden ska hanteras får avgöras i varje enskilt fall, men utskottet vill peka på möjligheten att överskridanden finansieras inom det område där överskridandet har skett. Oavsett hur regeringen väljer att hantera överskridandena förutsätter utskottet att riksdagen informeras om regeringens åtgärder.

Hur allvarligt riksdagen ser på överskridanden av bemyndiganden framgår av utskottets ställningstagande ovan i avsnittet om utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet. Utskottet har där avstyrkt regeringens förslag om höjt bemyndigande.

Utskottet noterar att en arbetsgrupp har tillsatts för att komma till rätta med problemen beträffande det nu aktuella bemyndigandet. Utskottet förväntar sig att regeringen återkommer till riksdagen och redovisar resultatet av arbetsgruppen. Vidare kan det finnas anledning för regeringen att mer generellt analysera problemet med överskridanden av anslag och givna bemyndiganden. Utskottet förutsätter att regeringen håller riksdagen informerad om sina överväganden. En möjlighet är att information lämnas i årsredovisningen för staten.

Utskottet kan mot denna bakgrund acceptera regeringens förslag rörande Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. Punkt 20 i propositionen tillstyrks således. Motion Fi240 (fp) yrkande 37 avstyrks.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

30:1 Stöd till idrotten

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 455 240 000 kr. För att bidra till finansieringen av höjningen av det under utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar uppförda anslaget 10:3 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* föreslår regeringen att anslaget 30:1 *Stöd till idrotten* minskas med 500 000 kr.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

31:10 Statens va-nämnd

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 6 422 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 31:10 *Statens va-nämnd* ökas med 1 000 000 kr för att täcka verksamhetens kostnader. Finansiering sker genom att de under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda anslagen 34:6 *Kemikalieinspektionen* och 34:10 *Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling

33:3 Transportbidrag

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 336 miljoner kronor. Till följd av ökade transporter och höjda fraktpriser beräknas utgifterna för transportbidrag bli högre 2003 än vad som tidigare antagits. Regeringen föreslår därför att anslaget 33:3 *Transportbidrag* behöver ökas med 10 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslaget 33:1 *Allmänna regionalpolitiska åtgärder* minskas med motsvarande belopp.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet meddelar finansutskottet genom protokollsutdrag att man tillstyrker propositionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

37:1 IT-infrastruktur: Regionala transportnät m.m.

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 450 miljoner kronor. Regeringen föreslår att anslaget 37:1 *IT-infrastruktur: Regionala transportnät m.m.* minskas med 4 miljoner kronor för att bidra till att finansiera ökade utgifter på det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 37:4 *Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal.*

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet meddelar finansutskottet genom protokollsutdrag att man tillstyrker propositionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

34:6 Kemikalieinspektionen

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 102 184 000 kr. För att bidra till att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande uppförda anslaget 31:10 *Statens va-nämnd* föreslår regeringen att anslaget 34:6 *Kemikalieinspektionen* minskas med 350 000 kr.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

34:10 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 86 006 000 kr. För att bidra till att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande uppförda anslaget 31:10 *Statens va-nämnd* föreslår regeringen att anslaget 34:10 *Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader* minskas med 650 000 kr.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

37:4 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 144 miljoner kronor. Regeringen framhåller att anslaget för ersättning till SOS Alarm Sverige AB har visat sig vara otillräckligt för att företaget ska kunna fullgöra sin uppgift. Det ökade medelsbehovet för 2003 beror på resurskrävande insatser för att nedbringa det fortsatt – inte minst från mobiltelefoner – stora antalet felringningar till nödnumret 112, kostnadsökningar för vidarekoppling och för att i samarbete med teleoperatörer börja införa EU-direktivet om positioneringsbestämning av mobiltelefonisamtal i nödsituationer. Regeringen anser att ökade resurser är nödvändiga för att alarmfunktionen i samhället ska fungera tillfredsställande. Anslaget 37:4 *Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal* behöver därför ökas med 6 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslaget 37:5 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.* minskas och genom att det under utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling uppförda anslaget 37:1 *IT-infrastruktur: Regionala transportnät m.m.* minskas.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

37:5 Informationsteknik: Telekommunikation m.m.

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 25 miljoner kronor. Regeringen föreslår att anslaget 37:5 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.* minskas med 500 000 kr för att bidra till finansiering av det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 27:4 *Radio- och TV-verket*. Vidare minskas anslaget med 2 miljoner kronor för att bidra till finansieringen av ökningen av anslaget 37:4 *SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal*. Sammantaget minskas alltså anslaget 37:5 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.* med 2,5 miljoner kronor.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Investeringsplan för Sjöfartsverket**Utskottets förslag till riksdagsbeslut**

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner regeringens förslag till ny investeringsplan för Sjöfartsverket.

Därmed tillstyrks punkt 21 i propositionen.

Propositionen

Regeringen framhåller att sedan riksdagen beslutade om Sjöfartsverkets investeringsplan för perioden 2003–2005 har ett antal förändringar inträffat som gör att investeringsplanen behöver ändras. Investeringarna i den nya planen uppgår till 861 800 000 kr. Detta är en ökning med 393 100 000 kr jämfört med tidigare beslutade investeringsplan. Den främsta orsaken till ökningen är att utgifterna för investeringarna i Göteborgsprojektet förskjutits ett år. Dessutom har planen justerats med anledning av att den tidigare investeringsplanen inte innehöll utgifterna för etapp 2 i Göteborgsprojektet.

Den upphandling som Sjöfartsverket har genomfört under 2003 innebär enligt regeringens bedömning att utgiften på 140 miljoner kronor för etapp 2 ryms inom den ram för Göteborgsprojektet på 500 miljoner kronor som tidigare godkänts av riksdagen. Utgiften för etapp 1 är 396 miljoner kronor och utgiften för etapp 2 är 140 miljoner kronor. Sjöfartsverkets investeringar finansieras för närvarande med egna medel och verket avser inte att utnyttja låneramen för att finansiera farledsprojektet i Göteborg.

Regeringen föreslår därför att riksdagen godkänner en ny investeringsplan för Sjöfartsverket med en utökad investeringsram som inkluderar de förskjutna investeringarna samt utgifterna för etapp 2 i Göteborgsprojektet. Förslaget till ny investeringsplan påverkar inte låneramen eller avkastningskravet för Sjöfartsverket.

Den nya investeringsplanen för Sjöfartsverket återges i efterföljande tabell.

Investeringsplan för Sjöfartsverket

Tusentals kronor

	Totala utgifter under perioden 2003–2005		Förslag 2003	Beräknat 2004	Beräknat 2005
	enligt gällande investeringsplan	enligt ny investeringsplan			
Farleder/utmärkning	338 670	704 682	357 268	259 634	87 780
Lotsning	126 900	118 095	47 195	36 600	34 300
Sjöräddning	900	785	185	300	300
Isbrytning	0	-	0	0	0
Övrigt	2 305	38 288	25 088	6 900	6 300
Summa investeringar	468 775	861 850	429 736	303 434	128 680
Egna medel	468 775	861 850	429 736	303 434	128 680
Summa finansiering	468 775	861 850	429 736	303 434	128 680

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, regeringens förslag (punkt 21).

Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (bemyndigande)

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag om förändrat bemyndigande för anslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*.

Därmed tillstyrks punkt 22 i propositionen.

Propositionen

Regeringen har ett bemyndigande att för anslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* ingå ekonomiska förpliktelser som medför utgifter på högst 1 230 miljoner kronor 2004, högst 985 miljoner kronor 2005, högst 520 miljoner kronor 2006, högst 85 miljoner kronor 2007 och högst 60 miljoner kronor därefter, alltså sammanlagt högst 2 880 miljoner kronor efter 2003. Till följd av ändrade bedömningar av det stöd som kan komma att betalas anser regeringen att bemyndigandet bör minskas med totalt 130 miljoner kronor. Dessutom bör bemyndigandets fördelning över tiden ändras till följd av förändrade bedömningar av utbetalningstidpunkterna. Regeringen föreslår därför att den bemyndigas att under 2003 för detta ända-

mål ingå ekonomiska förpliktelser som medför utgifter på högst 1 300 miljoner kronor under 2004, högst 950 miljoner kronor under 2005, högst 400 miljoner kronor under 2006, högst 80 miljoner kronor under 2007 och högst 20 miljoner kronor därefter.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, regeringens förslag (punkt 22).

44:2 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (bemyndigande)

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag om förändrat bemyndigande för anslaget 44:2 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*.

Därmed tillstyrks punkt 23 i propositionen.

Propositionen

Regeringen har ett bemyndigande att för anslaget 44:2 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* ingå ekonomiska förpliktelser som medför utgifter på högst 1 310 miljoner kronor 2004, högst 1 160 miljoner kronor 2005, högst 560 miljoner kronor 2006, högst 90 miljoner kronor 2007 och högst 60 miljoner kronor därefter, alltså sammanlagt högst 3 180 miljoner kronor efter 2003. Till följd av ändrade bedömningar av det stöd som kan komma att betalas ut anser regeringen att bemyndigandet bör minskas med totalt 20 miljoner kronor. Dessutom bör bemyndigandets fördelning över tiden ändras till följd av förändrade bedömningar av utbetalningstidpunkterna. Regeringen föreslår därför att den bemyndigas att under 2003 för detta ändamål ingå ekonomiska förpliktelser som medför utgifter på högst 1 455 miljoner kronor under 2004, högst 1 140 miljoner kronor under 2005, högst 435 miljoner kronor under 2006, högst 110 miljoner kronor under 2007 och högst 20 miljoner kronor därefter.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, regeringens förslag (punkt 23).

44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.*Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 2 miljoner kronor. Regeringen framhåller att i samband med beredningen av riksdagens beslut med anledning av 2003 års ekonomiska vårproposition betonade miljö- och jordbruksutskottet vikten av att den omarronderingsverksamhet som bekostas från förevarande anslag kan bedrivas i oförändrad omfattning. För att möjliggöra detta anser regeringen att anslaget 44:4 *Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.* behöver ökas med 1 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslaget 43:14 *Livsmedelsstatistik* minskas med motsvarande belopp.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m. (ändring av anslagstyp)**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att det obetecknade anslaget 44:6 *Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.* görs om till ett ramanslag.

Därmed tillstyrks punkt 24 i propositionen.

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett obetecknat anslag på 236 miljoner kronor. Anslaget används för att återföra uppbyggnadsskatt på bekämpningsmedel och kväve i handelsgödsel i jordbruket till jordbruksnäringen. Huvuddelen av den återförda skatten används till åtgärder för att minska växtnäringens förluster från jordbruket och minska miljöriskerna inom växtskyddsområdet. Denna verksamhet har visat sig kräva den flexibilitet avseende utgifters fördelning mellan budgetår som ett ramanslag medger. Därför föreslår regeringen att det obetecknade anslaget 44:6 *Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.* görs om till ett ramanslag för samma ändamål.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, regeringens förslag (punkt 24).

Utgiftsområde 24 Näringsliv

40:2 Konsumentverket

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 107 743 000 kr. Regeringen framhåller att Radio- och TV-verket ska ha det fullständiga tillsynsansvaret för lagen (1998:31) om standarder för sändning av radio och TV-signaler. Det innebär att Konsumentverket, som för närvarande har tillsynen, befrias från denna uppgift. Anslaget 40:2 *Konsumentverket* minskas därför med 100 000 kr för att bidra till att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 27:4 *Radio- och TV-verket*.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet meddelar finansutskottet genom protokollsutdrag att man tillstyrker propositionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

92:1 Räntor på statsskulden

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 54 300 miljoner kronor. Regeringen framhåller att finansutskottet i betänkande 2002/03:FiU11 har tagit upp frågan om avvikelser på anslaget 92:1 *Räntor på statsskulden* under löpande budgetår. Utskottet förutsatte därvid att regeringen under kommande år överväger om det finns anledning att på tilläggsbudget föreslå ändringar av anslaget när utgifterna förväntas avvika väsentligt från anvisade medel.

Regeringen bedömer att utgifterna för 2003 blir 12,3 miljarder kronor lägre jämfört med anslaget i statsbudgeten. Den viktigaste förklaringen till att utgifterna nu beräknas bli betydligt lägre är att emissioner sker i obligationslån med hög kupongränta tidigare än beräknat vilket innebär större överkurser. I redovisningen av räntor på statsskulden behandlas överkurser som en ränteintäkt vilket innebär att nettoutgifterna på anslaget minskar.

Regeringen anser att anslaget 92:1 *Räntor på statsskulden* bör minskas med 12 300 miljoner kronor eftersom de beräknade utgifterna förväntas avvika väsentligt från anvisade medel.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet välkomnar att regeringen i tilläggsbudgeten redovisar den förändrade beräkningen av statsskuld räntorna och föreslår en ändrad anslagsnivå med anledning därav. Redovisningen av statsbudgetens utgifter blir därmed mer korrekt och tydligare.

Utskottet förutsätter att regeringen även framdeles överväger att föreslå riksdagen ändringar av anslaget på tilläggsbudget när utgifterna förväntas avvika väsentligt från anvisade medel.

Finansutskottet tillstyrker således regeringens förslag (punkt 26 i denna del).

Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsområden på tilläggsbudget

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag till ändrade ramar för utgiftsområden. Vidare föreslår utskottet att riksdagen anvisar ändrade anslag i enlighet med regeringens förslag.

Därmed tillstyrks punkt 26 i propositionen.

Propositionen

Regeringens förslag till ändrade anslag har ovan redovisats per utgiftsområde. Förslagen innebär att anvisade medel minskar med 7 953 miljoner kronor netto. De föreslagna ökningarna av anslagen uppgår till 4 659 miljoner kronor och de föreslagna minskningarna uppgår till 12 612 miljoner kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har i det föregående tagit ställning till de föreslagna anslagsförändringarna och har i samtliga fall tillstyrkt regeringens förslag. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om ändrade ramar för samtliga utgiftsområden. Utskottet tillstyrker således propositionens förslag om ramar och anslag i sin helhet (punkt 26 i propositionen). Utskottets förslag till riksdagsbeslut framgår av punkt 9 i utskottets förslag jämte den efterföljande specifikationen över ändrade ramar och anslag.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Ägande av Vasallens dotterbolag för bostäder, punkt 1 (fp, c)

av Karin Pilsäter (fp), Christer Nylander (fp) och Jörgen Johansson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om att den bemyndigas att genom utdelning eller annat förfarande överta aktierna i det dotterbolag som Vasallen AB har bildat för att förvärva kommunala bostadsfastigheter för omvandling till företagslokaler eller andra lämpliga ändamål samt att det ska godkännas att Vasallen AB inte längre ska ha motsvarande uppdrag. Därmed avslår riksdagen proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 25 och bifaller motion 2003/04:Fi240 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 38.

Ställningstagande

Under våren 2002 utvidgades uppdraget för Vasallen AB för att, förutom Försvarsmaktens fastigheter, även omfatta kommunala bostadshus. Vi reserverade oss mot detta beslut med hänvisning till den otillräckliga kompetens som bolaget hade på området.

Regeringen inser först nu, ett och ett halvt år senare, att Vasallen inte har den kompetens som krävs för att förädla kommunala fastigheter och föreslår att denna del av bolagets uppdrag ska upphöra. Samtidigt ska aktierna i det dotterbolag som Vasallen bildat för omvandling av bostadsfastigheter övertas av regeringen. Avsikten med regeringens förslag är att fusionera Vasallens dotterbolag med Bothia Garanti AB till ett nytt statligt ägt bolag med uppgift att överta fastigheter från kommuner i kris för vidareutveckling eller avveckling.

Problemet med olönsamma kommunala bostadsbolag ska inte lösas med nya statliga bolag. Statligt ägande av övertaliga fastigheter i kommunala bolag utgör enligt vår mening ingen lösning på de strukturproblem som råder på den kommunala bostadsmarknaden. Kommunerna bör rimligen ges incitament att själva sälja ut en större eller mindre del av sina bostadsbolag.

Mot bakgrund av det ovan anförda motsätter vi oss regeringens förslag. Därmed tillstyrks motion Fi240 (fp) yrkande 38.

2. Bemyndigande för anslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, punkt 2 (m)

av Tomas Högström, Cecilia Widegren och Ulf Sjösten (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, för det under utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet uppförda ramanslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling*, besluta om beställningar av materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 73 900 000 000 kr efter 2003. Vidare tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen och redovisa sambandet mellan anslagsmedel, den långsiktiga planeringen och beställningsbemyndiganden. Därmed bifaller riksdagen regeringens proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 18.

Ställningstagande

Budgetpropositionen för 2004 liksom förra årets proposition ger en mycket bra bild av tillståndet inom Försvarsmakten, som regeringens bristande styrning har gett upphov till.

I budgetpropositionen för 2004 anför regeringen att beställningsbemyndigandet med stor sannolikhet kommer att överskridas. Skälen till detta uppges vara dels en följd av utgiftsbegränsningarna för 2003, dels att Försvarsmakten ingått nya åtaganden till ett högre belopp än tidigare beräknat beroende på brister i den interna kontrollen och redovisning av beställningar.

Försvarsmakten har pådyvlats åtaganden utan att för den skull ha tilldelats medel i motsvarande grad. Det är ett ansvar som fullt ut åvilar regeringen. Den nu uppkomna situationen, och att regeringen inte kan tydliggöra skälen varför den uppstått, är uppenbar inte minst av det skälet att regeringen försöker vältra över ansvaret på Försvarsmakten.

I utskottet har förslag väckts om att avslå det höjda bemyndigandet. Det är oklart vilka konsekvenser ett avslag skulle få och vi kan inte ställa oss bakom ett sådant avstyrkande.

Det är enligt Moderata samlingspartiet nödvändigt med en grundlig genomlysning och realistisk planering inför försvarsbeslutet 2004. Den långsiktiga planeringen bör tydligt särskiljas från den årliga budgeteringen. Anslagen till det militära försvaret bör förtydligas. Det är mot denna bakgrund som vi förordar följande:

- Anslaget 6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser bör omfatta utbildning, beredskap, underhåll och vidmakthållande som erfordras för den befintliga organisationens drift. Inom anslaget bör anslagsposter redovisas som speglar de inriktningar som föreslås.

- Anslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling bör omfatta kommande investeringar och andra långsiktiga bindningar. Inom anslaget bör anslagsposter redovisas som samordnas med de materiellobjekt som ingår i bemyndiganderamen för materiel, anläggningar, forskning och teknikutveckling samt anställning och utbildning av officerare.

Mot bakgrund av det ovan anförda borde riksdagen, förutom att tillstyrka regeringens förslag till ett utökat beställningsbemyndigande, begära att regeringen snarast återkommer till riksdagen och redovisar sambandet mellan anslagsmedel, den långsiktiga planeringen och beställningsbemyndiganden. Detta är i överensstämmelse med vad de moderata ledamöterna begärt i sin avvikande mening i försvarsutskottets yttrande.

3. Bemyndigande för anslaget 25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning, punkt 4 (fp)

av Karin Pilsäter och Christer Nylander (båda fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

4. Riksdagen avslår regeringens förslag om att den bemyndigas att under 2003, för det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda ramanslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning*, besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 105 859 000 kr under 2004–2008. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Fi240 yrkande 37 och avslår proposition 2003/04:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkt 20.

Ställningstagande

Folkpartiet är kritiskt till regeringens hantering av den kvalificerade yrkesutbildningen. Det framgår med all önskvärd tydlighet av formuleringarna i tilläggsbudgeten att verksamheten inte fungerat tillfredsställande och att den mer eller mindre satts under förmyndare. Förslaget att i tilläggsbudgeten för 2003 besluta om en utvidgad ram för åtaganden fram t.o.m. 2008 innebär mot denna bakgrund enligt vår mening en onödig låsning av resurserna långt fram i tiden. Vi anser att regeringen i stället snarast borde agera så att organisationen för den kvalificerade yrkesutbildningen förbättras. Denna typ av utbildning borde utvecklas till ett fullgott alternativ för dem som inte väljer traditionell högskoleutbildning.

Mot denna bakgrund motsätter vi oss regeringens förslag. Därmed tillstyrks motion Fi240 (fp) yrkande 37.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Bemyndigande för anslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, punkt 2 (c)

av Jörgen Johansson (c).

Centerpartiet har sedan flera år tillbaka en överenskommelse med Socialdemokraterna angående utvecklingen av det svenska försvaret. I den aktuella tilläggsbudgeten för 2003 föreslår den socialdemokratiska regeringen att försvarets beställningsbemyndigande för innevarande år räknas upp med 2,3 miljarder kronor. Det ökade resursbehovet förklaras delvis av den utgiftsbe-gränsning som beslutats för det berörda materielanslaget under 2003 som påverkar Försvarmaktens möjligheter att infria gjorda åtaganden. Dessutom har Försvarmakten ingått nya åtaganden till ett högre belopp än tidigare beräknat, vilket enligt regeringens proposition beror på brister i den interna kontrollen och redovisningen av beställningar. Mot bakgrund av dessa förklar-ingar är det för mig uppenbart att frågan om höjt bemyndigande för försvaret inte har beretts väl av regeringen.

I sitt ställningstagande till regeringens bemyndigandeförslag hänvisar fi-nansutskottet till en utredning avseende granskning av styr- och finansierings-formerna i försvaret. Denna hänvisning är enligt min mening märklig ef-tersom en sådan utredning ännu inte tillsatts. Den kan alltså inte lösa de nu aktuella problemen. När den utredningen väl är klar kommer dess eventuella förslag inte att vara till nytta för att klargöra alla aspekter i det aktuella be-myndigandet. Vikten av att utredningen finns klar inför 2004 års försvarsbe-slut bör dock betonas.

Samtidigt är det oklart exakt hur regeringens och finansutskottets förslag påverkar nivån på försvarets utgifter. Det är inte heller klart om den gällande försvarsöverenskommelsen behöver omprövas efter riksdagens beslut i enlig-het med finansutskottets förslag. Jag vill erinra om att försvarsutskottet i sitt yttrande till finansutskottet framför att ökningen av ramen för beställnings-bemyndigandet i sig inte medför något behov av ökade anslagsmedel för materielanskaffning. Jag förutsätter därmed att försvarsöverenskommelsen mellan Centerpartiet och Socialdemokraterna inte påverkas av finansutskot-tets förslag.

2. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 9 (m)

av Tomas Högström, Cecilia Widegren och Ulf Sjösten (alla m).

Då riksdagen beslutat innevarande års budget har Moderata samlingspartiet vare sig möjlighet eller anledning att arbeta om denna eller åter redovisa hela vårt budgetförslag. Nuvarande problem med skenande utgifter hade dock inte förelegat om vårt budgetförslag blivit riksdagens beslut.

De partier som bildade riksdagsmajoritet får nu ta det fulla ansvaret för de förändringar som föreslås för att hålla utgifterna under taken.

3. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 9 (fp)

av Karin Pilsäter och Christer Nylander (båda fp).

Folkpartiet hade ett annat budgetalternativ för 2003. Våra budgetförslag avslogs av riksdagen i december 2002. Därför anser vi att de partier som står bakom den gällande budgeten nu har ansvar för att se till att deras beslutade utgiftstak ska hållas. Vi vill dock påpeka att vårt budgetalternativ innehöll en budgeteringsmarginal på 11 miljarder kronor, vilket betyder att om vårt förslag vunnit riksdagens gillande, hade flertalet av tilläggsbudgetens förändringar inte varit nödvändiga.

Folkpartiet har enligt riksdagsordningen inte möjlighet att föreslå förändringar på andra anslag än de av regeringen i tilläggsbudget 2 aktualiserade. Det är därför inte praktiskt möjligt för oss att lägga fram en egen genomarbetad tilläggsbudget.

Vi delar emellertid finansutskottets kritik av regeringens förslag om utökad bemyndiganderam för materielanslaget inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet. Mot bakgrund av den muntliga information som försvarsutskottet erhållit från Regeringskansliet ifrågasätter vi slutsatsen i försvarsutskottets yttrande till finansutskottet att ökningen av bemyndiganderamen ”i sig inte medför något behov av ökade anslagsmedel”. Ätminstone den del av utökningen som skett till följd av fördyringar vid upphandlingen skulle förr eller senare mötas med ökade anslag om inte andra projekt blev billigare än planerat eller togs bort. Dessa fördyringar skulle därför sannolikt inteckna delar av ett kommande materielanslag. Riksdagens beslutande makt skulle därmed riskera att urholkas.

Även den del av ramökningen som är hänförlig till utgiftsbegränsningen väcker enligt vår mening frågor kring respekten för och efterlevnaden av riksdagens beslut. Utgiftsbegränsningens effekter föranledde regeringen att begära en utökning av ramen. Men utgiftsbegränsningens tryck mot bemyndiganderamen kunde också ha parerats genom att andra beställningar togs bort från materielplanen i enlighet med förslaget i Folkpartiets budgetalternativ. Underlag utvisande om detta var lämpligt eller ens möjligt saknas dock från

regeringen. Riksdagen har därför inga förutsättningar att bedöma om regeringen eller Försvarsmakten ens övervägt detta.

4. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 9 (kd)

av Mats Odell (kd).

Kristdemokraternas budgetalternativ för 2003 har avslagits av riksdagen. Det ankommer nu på den riksdagsmajoritet som står bakom budgeten att det beslutade utgiftstaket kan hållas. Kristdemokraternas budgetförslag hade en större marginal och om detta blivit riksdagens beslut hade flertalet av de förändringar som nu föreslås i tilläggsbudgeten kunnat undvikas.

För att förverkliga vår politik hade andra förändringar behövt göras än de som regeringen aktualiserar i sin tilläggsbudget. Riksdagsordningen medger dock inte att vi motionsledes för fram sådana alternativ i detta sammanhang.

5. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 9 (c)

av Jörgen Johansson (c).

Centerpartiets budgetförslag för 2003 avslogs av riksdagen. Således är det de partier vars budgetförslag antogs som nu har ansvaret för att se till att de beslutade utgiftstaken kan hållas. Eftersom Centerpartiets förslag hade en marginal på knappt 7 miljarder kronor hade behovet av förändringar i tilläggsbudgeten, därest vårt förslag antagits, varit mindre än de nu blivit. Därtill bör påpekas att Centerpartiets förslag till åtgärder mot bl.a. sjukskrivningarna och förtidspensioneringarna rimligen hade medfört lägre kostnadsökningar än de som blivit fallet.

Vi har enligt riksdagsordningen inte möjlighet att föreslå förändringar på andra anslag än de av regeringen i tilläggsbudget 2 aktualiserade. Det är därför inte praktiskt möjligt för oss att lägga fram ett eget förslag till genomarbetad tilläggsbudget.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 2003/04:1 Budgetpropositionen för 2004, Finansplanen, föreslår regeringen när det gäller tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2003:

18. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, för det under utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet uppförda ramanslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, besluta om beställningar av materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 73 900 000 000 kronor efter 2003 (avsnitt 9.2.5),
19. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, för det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda reservationsanslaget 8:1 Biståndsverksamhet, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 25 641 000 000 kronor efter 2003 (avsnitt 9.2.6),
20. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, för det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda ramanslaget 25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning, besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 105 859 000 kronor under 2004–2008 (avsnitt 9.2.12),
21. att riksdagen godkänner en ny investeringsplan för Sjöfartsverket i enlighet med vad regeringen förordar (avsnitt 9.2.17),
22. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, för det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 300 000 000 kronor under 2004, högst 950 000 000 kronor under 2005, högst 400 000 000 kronor under 2006, högst 80 000 000 kronor under 2007 och högst 20 000 000 kronor därefter (avsnitt 9.2.18),
23. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, för det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 44:2 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 455 000 000 kronor under 2004, högst 1 140 000 000 kronor under 2005, högst 435 000 000 kronor under 2006, högst 110 000 000 kronor under 2007 och högst 20 000 000 kronor därefter (avsnitt 9.2.18),

24. att riksdagen godkänner att det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda obetecknade anslaget 44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m. görs om till ett ramanslag för samma ändamål (avsnitt 9.2.18),
25. att riksdagen bemyndigar regeringen att genom utdelning eller annat förfarande överta aktierna i det dotterbolag som Vasallen AB har bildat för att förvärva kommunala bostadsfastigheter för omvandling till företagslokaler eller andra lämpliga ändamål samt godkänner att Vasallen AB inte längre skall ha motsvarande uppdrag (avsnitt 9.2.19),
26. att riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade anslag i enlighet med specifikation i tabell 2.1.

Motion från allmänna motionstiden

2003/04:Fi240 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

37. Riksdagen beslutar att förslaget att bemyndiga regeringen att för det under utgiftsområde 16 uppförda ramanslaget 25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning, besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 105 859 000 kr under 2004–2008 avslås.
38. Riksdagen beslutar att förslaget att bemyndiga regeringen att genom utdelning eller annat förfarande överta aktierna i det dotterbolag som Vasallen AB har bildat för att förvärva kommunala bostadsfastigheter avslås.

BILAGA 2

Justitiekommitténs protokollsutdrag
2003/04:4.6

JUSTITIEUTSKOTTET

SVERIGES
RIKSDAG

Utdrag ur

PROTOKOLL **UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2003/04:4**

DATUM Torsdagen den 16 oktober 2003

§ 6 Tilläggsbudget

Utskottet behandlar fråga om yttrande till finansutskottet över proposition 2003/04:1, del 1 punkten 26, tilläggsbudget för utgiftsområde 4.

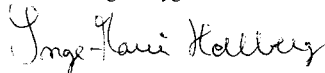
Utskottet beslutar om följande yttrande: Utskottet tillstyrker regeringens förslag till tilläggsbudget för utgiftsområde 4.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

VID PROTOKOLLET
Frida Unenge

JUSTERAT
den 16 oktober 2003
Johan pehrson

Rätt utdraget intygar

Inge-Marie Hellberg

Exp. 2003-10-21
FiU

BILAGA 3

Försvarutskottets yttrande
2003/04:FöU2y

Tilläggsbudget för år 2003 –
utgiftsområde 6 Försvar samt
beredskap mot sårbarhet

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett berörda utskott tillfälle att avge yttrande över proposition 2003/04:1 Budgetpropositionen för 2004 (volym 1) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2003 jämte motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Regeringen

Beställningsbemyndigande

Regeringen föreslår att regeringen bemyndigas att under år 2003 för ramanslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* besluta om beställningar av materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 73,9 miljarder kronor efter år 2003.

Riksdagen har för år 2003 bemyndigat regeringen att ingå ekonomiska förpliktelser på högst 71,6 miljarder kronor. Regeringen gör emellertid bedömningen att med hänsyn till de medel som är tillgängliga för år 2003 kommer det av riksdagen lämnade beställningsbemyndigandet med största sannolikhet att överskridas.

Den uppkomna situationen beror dels på den utgiftsbegränsning som beslutats för det berörda anslaget under 2003 som påverkar Försvarsmaktens möjligheter att infria gjorda åtaganden, dels på att Försvarsmakten ingått nya åtaganden till ett högre belopp än tidigare beräknat beroende på brister i den interna kontrollen och redovisning av beställningar.

Regeringen anser att riksdagen bör bemyndiga regeringen att ingå beställningar som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 73,9 miljarder kronor efter år 2003.

Ersättning vid räddningstjänst

Enligt räddningstjänstlagen (1986:102) har en kommun rätt till viss ersättning från staten vid stora kostnadskrävande räddningsinsatser.

Med anledning av fartyget Fu Shan Hai's förlisning i år utanför Bornholm och det därpå följande oljeutsläppet kommer ersättning att betalas ut. Anslaget 7:3 *Ersättning för verksamhet vid räddningstjänst m.m.* behöver därför ökas med 17,5 miljoner kronor. Den ökningen bör finansieras genom att anslaget 6:5 *Civilt försvar* minskas med motsvarande belopp.

Försvarsutskottets överväganden

Beställningsbemyndigande

Enligt 9 kap. 10 § regeringsformen får regeringen inte utan riksdagens bemyndigande ta upp lån eller i övrigt ikläda staten ekonomisk förpliktelse. Mot den bakgrunden bestämmer riksdagen varje år hur stora beställningar som medför ekonomiska förpliktelser för staten under efterföljande budgetår som regeringen högst får göra, s.k. beställningsbemyndiganden.

Regeringen föreslår att beställningsbemyndigandet för innevarande år räknas upp med 2,3 miljarder kronor till 73,9 miljarder kronor. Behovet beror dels på den utgiftsbegränsning som beslutats för det berörda anslaget under 2003 som påverkar Försvarsmaktens möjligheter att infria gjorda åtaganden, dels på att Försvarsmakten ingått nya åtaganden till ett högre belopp än tidigare beräknat beroende på brister i den interna kontrollen och redovisningen av beställningar. Utskottet noterar att inga motioner väckts med anledning av förslaget att öka ramen för beställningsbemyndigandet.

Utskottet har tidigare förordat i ett yttrande (2002/03:FöU3y) till finansutskottet att regeringen bör tillsätta en kommitté eller en utredningsman för att genomföra en granskning av styr- och finansieringsformerna i försvaret och därefter återkomma till riksdagen med förslag. Finansutskottet ställde sig bakom försvarsutskottets förslag. Den av regeringen lämnade redovisningen om brister inom den interna kontrollen inom försvaret m.m. understryker behovet av att den förordade utredningen kommer till stånd.

Eftersom ökningen av ramen för beställningsbemyndigandet i sig inte medför något behov av ökade anslagsmedel tillstyrker utskottet regeringens förslag till ett utökat beställningsbemyndigande.

Ersättning vid räddningstjänst

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till finansiering av utökade resurser för ersättning vid räddningstjänst.

Stockholm den 23 oktober 2003

På försvarskommitténs vägnar

Tone Tingsgård

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tone Tingsgård (s), Ola Sundell (m), Allan Widman (fp), Ola Rask (s), Michael Hagberg (s), Erling Wälivaara (kd), Berndt Sköldestig (s), Britt-Marie Lindkvist (s), Åsa Lindestam (s), Peter Jonsson (s), Lars Ångström (mp), Marie Nordén (s), Carl-Axel Roslund (m), Karin Thorborg (v), Runar Patriksson (fp), Claes Västerteg (c) och Nils Oskar Nilsson (m).

Avvikande meningar

1. Ola Sundell, Carl-Axel Roslund och Nils Oskar Nilsson (alla m) anför:

Budgetpropositionen för 2004 liksom förra årets proposition ger en mycket bra bild av tillståndet inom Försvarsmakten, som regeringens bristande styrning har gett upphov till.

I budgetpropositionen för 2004 anför regeringen att beställningsbemyndigandet med stor sannolikhet kommer att överskridas. Skälen till detta uppges vara dels en följd av utgiftsbegränsningarna för 2003, dels att Försvarsmakten ingått nya åtaganden till ett högre belopp än tidigare beräknat beroende på brister i den interna kontrollen och redovisning av beställningar. Utskottet har begärt att sakförhållandena skulle förtydligas. Detta har tyvärr inte infriats trots föredragning från representanter för Försvarsdepartementet.

Det är enligt Moderata samlingspartiets mening inte Försvarsmakten, eller någon av de myndigheter som stöder Försvarsmakten, som ansvarar för att de åtaganden som ingås hålls inom bemyndiganderamen. Det är ett ansvar som fullt ut åvilar regeringen. Den nu uppkomna situationen, och att regeringen inte kan tydliggöra skälen varför den uppstått, är uppenbar inte minst av det skälet att regeringen försöker vältra över ansvaret på Försvarsmakten.

Det är därför enligt Moderata samlingspartiet nödvändigt med en grundlig genomlysning och realistisk planering inför försvarsbeslutet 2004. Den långsiktiga planeringen bör tydligt särskiljas från den årliga budgeteringen. Anslagen till det militära försvaret bör förtydligas. Det är mot denna bakgrund som vi förordar följande:

- Anslaget 6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser bör omfatta utbildning, beredskap, underhåll och vidmakthållande som erfordras för den befintliga organisationens drift. Inom anslaget bör anslagsposter redovisas som speglar de inriktningar som föreslås.
- Anslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling bör omfatta kommande investeringar och andra långsiktiga bindningar. Inom anslaget bör anslagsposter redovisas som samordnas med de materielobjekt som ingår i bemyndiganderamen för materiel, anläggningar, forskning och teknikutveckling samt anställning och utbildning av officerare.

Mot bakgrund av det ovan anförda borde utskottet, förutom att tillstyrka regeringens förslag till ett utökat beställningsbemyndigande, begära att regeringen snarast återkommer till riksdagen och redovisar sambandet mellan anslagsmedel, den långsiktiga planeringen och beställningsbemyndiganden.

2. Allan Widman och Runar Patriksson (båda fp) anför:

Genom tilläggsbudgeten har regeringen begärt att bemyndiganderamen innevarande år för utgiftsområde 6 skall ökas med 2,3 miljarder kronor. Enligt muntliga uppgifter från tjänstemän vid departementet kan denna utökning till 1,7 miljarder kronor förklaras med hänvisning till nödvändig utgiftsbegränsning och vad beträffar återstoden med att vissa projekt efter upphandling visat sig dyrare än planerat.

Redan vid utskottets första behandling av ärendet ville Folkpartiet liberalerna, som enda parti, att Försvarmakten, genom överbefälhavaren, inför utskottet skulle ge en förklaring till den uppkomna situationen. Förslaget, som upprepadet vid sammanträdet för preliminär justering den 21 oktober, röstades ned av en majoritet av utskottets ledamöter. Vid detta sammanträde gavs å andra sidan ovannämnda förklaringar från departementshåll.

Eftersom en bristande intern kontroll inom Försvarmakten av regeringen pekats ut som en viktig förklaring till varför bemyndiganderamen måste utökas, hade saken fått en mer allsidig belysning om myndigheten fått tillfälle att ge sin syn på saken. Folkpartiet liberalerna beklagar att motståndet från socialdemokratiskt håll, mot att begära en muntlig förklaring från överbefälhavaren, var så starkt att utskottet tvingades till en omröstning i frågan. Detta tillsammans med det faktum att utskottsbetänkandet inte kompletterats med de informationer som gavs från departementet snarare ökar än minskar osäkerheten om de bakomliggande orsakerna.

Mot bakgrund av den muntliga information som utskottet erhållit måste även slutsatsen i utskottsbetänkandet, att ökningen av bemyndiganderamen ”i sig inte medför något behov av ökade anslagsmedel” ifrågasättas. Åtminstone den del av utökningen som skett till följd av fördyringar vid upphandlingen måste ju, förr eller senare, mötas med ökade anslag om inte andra projekt blir billigare än planerat eller tas bort. Dessa fördyringar kommer därför sannolikt att inteckna delar av ett kommande materielanslag med följd att riksdagen måste anpassa sig efter regeringens och myndighetens agerande snarare än tvärtom.

Även den del av ramökningen som är hänförlig till utgiftsbegränsningen väcker frågor kring respekten för och efterlevnaden av riksdagens beslut. Utgiftsbegränsningens effekter föranledde regeringen att begära en utökning av ramen. Men utgiftsbegränsningens tryck mot bemyndiganderamen kunde också ha parerats genom att andra beställningar togs bort från materielplanen. Underlag utvisande om detta var lämpligt eller ens möjligt saknas dock från regeringen. Utskottet har därför inga förutsättningar att bedöma om man ens övervägt detta.

Slutsatsen av det inträffade torde vara att i valet mellan att försöka klara den bemyndiganderam som riksdagen fastställt och att beställa en ny ram anpassad till konsekvenserna av sina beslut och myndigheternas verksamhet, föredrar regeringen det senare. Att detta accepteras utan närmare reflektioner från utskottets sida riskerar urholka intentionerna bakom 9 kap. 10 § regeeringsformen.

3. Lars Ångström (mp) anför:

För det första är det helt fel signal från riksdagen till såväl allmänhet som andra myndigheter att legitimera att försvaret har en bristande intern kontroll, vilket är ett av skälen till att staten kommer att ha en 2,3 miljarder kronor större skuld 2003 än vad riksdagen medgivit för 2003, varav 8,6 miljarder kronor efter den 1 oktober 2003.

För det andra borde Regeringskansliet och försvarsmyndigheterna redan i våras när behovet av utgiftsbegränsningar blev aktuellt ha begränsat försvarsbeställningarna och därmed hindrat att den bemyndiganderam som riksdagen beslutat om överskrids. Så tycks inte ha varit fallet då man ingått nya förpliktelser på 22,2 miljarder kronor.

För det tredje har Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna en överenskommelse om att pröva möjligheterna att minska försvarsutgifterna efter år 2004. En stor ram för försvarets beställningsbemyndigande försvårar möjligheterna att reducera försvarsutgifterna. Förslaget går i stället i motsatt riktning.

För det fjärde har förslaget om att öka Försvarsmaktens bemyndiganderam för 2003 med 2,3 miljarder inte lagts fram som beslutspunkt i budgetförhandlingarna mellan regeringen, Miljöpartiet och Vänsterpartiet utan förts in först i den tryckta budgeten efter det att förhandlingarna var klara. Någon förklaring till varför så inte skett har inte framkommit.

Denna situation visar tillsammans med andra rapporter på behovet av en utredning som ser över styr- och finansieringsformen i försvaret. Jag anser att finansutskottet bör ta reda på varför den utredning som beställts av både försvars- och finansutskotten inte tillsatts.

Finansutskottet måste också få en fullständig genomlysning av bakgrunden till och omständigheterna kring detta ärende samt se över möjligheten att hitta en annan lösning.

BILAGA 4

Socialförsäkringsutskottets protokollsutdrag 2003/04:4.4

RIKSDAGEN
SOCIALFÖRSÄKRINGSUTSKOTTET

UTDRAG UR
PROTOKOLL 2003/04:4
Sammanträdesdag: 2003-10-23
Sammanträdestid: 09.00-10.30
10.45-11.15
Närvarande: se bil. 1

§ 4 Yttrande till finansutskottet – budgetpropositionen, tilläggsbudget

Fortsätts behandlingen om fråga om yttrande till finansutskottet över proposition 2003/04:1, Budgetpropositionen för år 2004, såvitt avser tilläggsbudgeten,

- förslag till tilläggsbudget för 2003 utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar,
- förslag till tilläggsbudget för 2003 utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp.

Utskottet beslutar att genom protokollsutdrag till finansutskottet tillstyrka regeringens förslag till tilläggsbudget i behandlade delar.

M-, fp-, kd- och c-ledamöter avger särskilda yttranden (bilaga 2).

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

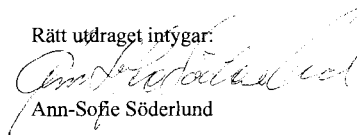
Vid protokollet

Ann-Sofie Söderlund

Justeras den 23 oktober 2003

Tomas Eneroth

Rätt utdraget intygar:

Ann-Sofie Söderlund

Exp. 2003-10-23 till FiU

Bilaga 2 till protokoll 2003/04:4**Särskilda yttranden***Moderaterna*

Då riksdagen beslutat innevarande års budget har Moderata samlingspartiet vare sig möjlighet eller anledning att arbeta om denna eller åter redovisa hela vårt budgetförslag – trots att om detta blivit riksdagens beslut – nuvarande problem med skenande utgifter inte förelegat. De partier som bildade riksdagsmajoritet får nu ta det fulla ansvaret för de förändringar som föreslås för att hålla utgifterna under taken.

Folkpartiet

Folkpartiet hade ett annat budgetalternativ för 2003. Detta avlogs av riksdagen. Det är de partier som står bakom budgeten som nu gäller, som har ansvar för att se till att deras beslutade utgiftstak kan hållas. Folkpartiets budgetförslag hade en marginal på 11 miljarder kronor, vilket betyder att om vårt förslag vunnit riksdagens gillande, hade flertalet av tilläggsbudgetens förändringar inte varit nödvändiga.

Vi har enligt riksdagsordningen inte möjlighet att föreslå förändringar på andra anslag än de av regeringen i tilläggsbudget 2 aktualiserade. Det är därför inte praktiskt möjligt för oss att lägga fram en egen genomarbetad tilläggsbudget.

Kristdemokraterna

Kristdemokraternas budgetalternativ för 2003 har avslagits av riksdagen. Det ankommer nu på den riksdagsmajoritet som står bakom budgeten att det beslutade utgiftstaket kan hållas. Kristdemokraternas budgetförslag hade en högre marginal och om detta blivit riksdagens beslut hade flertalet av de förändringar som nu föreslås i tilläggsbudgeten kunnat undvikas. För att förverkliga vår politik hade andra förändringar behövt göras än de som regeringen nu aktualiserar i sin tilläggsbudget. Detta medger dock inte riksdagsordningen.

Centerpartiet

Centerpartiets budgetförslag för 2003 avlogs av riksdagen. Således är det de partier vars budgetförslag antogs som nu har ansvaret för att se till att beslutade utgiftstak kan hållas. Eftersom Centerpartiets förslag hade en marginal på knappt sju miljarder hade behovet av förändringar i tilläggsbudgeten, därest vårt förslag antagits, varit mindre än de nu blivit. Därtill bör påpekas att Centerpartiets förslag till åtgärder mot bl.a. sjukskrivningarna och förtidspensioneringarna rimligen hade medfört lägre kostnadsökningar än de som blivit fallet. Vi har enligt riksdagsordningen inte möjlighet att föreslå förändringar på andra anslag än de av regeringen i tilläggsbudget 2 aktualiserade. Därför är det inte praktiskt möjligt för oss att lägga fram eget förslag till genomarbetad tilläggsbudget.

BILAGA 5

Socialutskottets protokollsutdrag
2003/04:2.7

SOCIALUTSKOTTET

Utdrag ur:

PROTOKOLL **UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2003/2004:2**
DATUM 2003-10-21
TID 11.00 – 12.20, 12.30 – 13.35

§ 7 Tilläggsbudget till statsbudgeten för 2004

Utskottet behandlar frågan om yttrande till finansutskottet över proposition 2003/04:1 Budgetpropositionen för år 2004 (volym 1) såvitt avser tilläggsbudget till statsbudget för budgetåret 2003.

Utskottet konstaterar bl.a. att inga motioner väckts såvitt gäller utgiftsområde 9 varefter utskottet fattar följande beslut.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

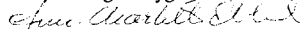
Avvikande meningar lämnas av m, fp, kd och c, *se bilagor 5-8*.

Finansutskottet meddelas härom genom protokollsutdrag.

VID PROTOKOLLET Ann-Charlotte Eklund

JUSTERAT Ingrid Burman 2003-10-23

Rätt utdraget intygar:

Ann-Charlotte Eklund

Exp. 2003-10-23
FiU

Bilaga 5

Avvikande mening m:

Moderata samlingspartiet tar inte ställning till regeringens förslag till tilläggsbudget.

Då riksdagen beslutat innevarande års budget har vi vare sig möjlighet eller anledning att arbeta om denna eller åter redovisa hela vårt budgetförslag - trots att om detta blivit riksdagens beslut –nuvarande problem med skenande utgifter inte förelegat.

De partier som bildade riksdagsmajoritet får nu ta det fulla ansvaret för de förändringar som föreslås för att hålla utgifterna under taken.

Bilaga 6

Avvikande mening fp:

Folkpartiet hade ett annat budgetalternativ för 2003. Detta avslogs av riksdagen. Det är de partier som står bakom den budget som nu gäller som har ansvar för att se till att beslutade utgiftstak kan hållas. Folkpartiets budgetförslag hade en marginal på 11 miljarder kronor vilket betyder att om vårt förslag vunnit riksdagens gillande, hade flertalet av tilläggsbudgetens förändringar inte varit nödvändiga. Vi har enligt riksdagsordningen inte möjlighet att föreslå förändringar på andra anslag än de av regeringen i tilläggsbudget 2 aktualiserade. Det är därför inte praktiskt möjligt för oss att lägga fram en egen genomarbetad tilläggsbudget.

Bilaga 8

Avvikande mening c:

Centerpartiets budgetförslag för innevarande år avslogs av riksdagen. Med vårt samlade budgetalternativ hade den ekonomiska situationen och behov av tilläggsbudget sett annorlunda ut. Jag tar därför nu inte ställning till regeringens förslag till tilläggsbudget. De partier som står bakom den budget som nu gäller har ansvar för att beslutade utgiftstak kan hållas.

BILAGA 6

Utbildningsutskottets protokollsutdrag 2003/04:2.4

RIKSDAGEN
UTBILDNINGsutskottet

Utdrag ur
PROTOKOLL 2003/04:2
Sammanträdesdag: 2003-10-23
Sammanträdestid: 09.00-10.15
Närvarande: se bilaga 1

4 § Fråga om yttrande till finansutskottet över förslag till tilläggsbudget 2003

Finansutskottet har berett bl.a. utbildningsutskottet tillfälle att avge yttrande över proposition 2003/04:1 Budgetpropositionen för 2004 om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2003 (yrkandena 18–26) med motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Utskottet beslutar avge yttrande.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

5 § Yttrande till finansutskottet över förslag till tilläggsbudget 2003

Regeringens förslag till tilläggsbudget för 2003 innebär
- under utgiftsområde 15 Studiestöd
att anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskas med 200 000 000 kronor
- under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning
att regeringen bemyndigas att under 2003 för ramanslaget 25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtagande medför utgifter på högst 2 105 859 000 kronor under 2004–2008.

Folkpartiet föreslår i motion 2003/04:Fi240 yrkande 37 att förslaget avseende ramanslaget 25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning avslås.

Utbildningsutskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsyrkandet. Utskottet konstaterar att Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning inledningsvis har haft vissa planeringsproblem. För att komma till rätta med problemen har en arbetsgrupp tillskapats, i vilken ingår företrädare för bl.a. Finans- och Utbildningsdepartementen, Ekonomistyrningsverket samt Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. För fullföljande av gjorda åtaganden behöver regeringens bemyndigande ökas till 2 105 859 000 kronor.

Företrädarna för Folkpartiet deltar inte i utskottets beslut under denna punkt. Folkpartiets företrädare framför vissa synpunkter i ett yttrande till protokollet.

RIKSDAGEN
UTBILDNINGSPROTOKOLLET

Utdrag ur
PROTOKOLL 2003/04:2
Sammanträdesdag: 2003-10-23
Sammanträdestid: 09.00-10.15
Närvarande: se bilaga 1

2 (2)

Yttrande till protokollet

Folkpartiet hade ett annat budgetalternativ för 2003. Detta avslogs av riksdagen. Det är de partier som står bakom budgeten som nu gäller som har ansvar för att se till att deras beslutade utgiftstak kan hållas. Folkpartiets budgetförslag hade en marginal på 11 miljarder kronor, vilket betyder att om vårt förslag vunnit riksdagens gillande, hade flertalet av tilläggsbudgetens förändringar inte varit nödvändiga. Vi har enligt riksdagsordningen inte möjlighet att föreslå förändringar på andra anslag än de av regeringen i tilläggsbudget 2 aktualiserade. Det är därför inte praktiskt möjligt för oss att lägga fram en egen genomarbetad tilläggsbudget. Av dessa skäl avstår vi från att delta i beslutet om tilläggsbudget 2 för 2003. I detta sammanhang vill vi dock påpeka att folkpartiet är kritiskt till regeringens hantering av den kvalificerade yrkesutbildningen. Förslaget från regeringen att i tilläggsbudgeten anvisa en specificerad summa fram till och med 2008 innebär en onödig läsning långt fram i tiden. Regeringen borde snarast agera så att organisationen för den kvalificerade yrkesutbildningen förbättras. Denna typ av utbildning borde utvecklas till ett fullgott alternativ för dem som inte väljer traditionell högskoleutbildning.

Utskottet beslutar att yttra sig till finansutskottet genom utdrag ur dagens protokoll.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Rätt utdraget intygar:

Annika Tuvelid

Exp. 2003-10-23
FiU

BILAGA 7

Trafikuskottets protokollsutdrag
2003/04:3.4

BILAGA 8

Miljö- och jordbruksutskottets protokollsutdrag 2003/04:5.5

MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET

SVERIGES
RIKSDAG

Utdrag ur**PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2003/04:5**

DATUM 2003-10-16
TID 10.00-10.35
NÄRVARANDE Se bilaga 1

5 § Ärendehandling för ev. yttrande

Utskottet upptar till behandling – för ev. yttrande till finansutskottet – proposition 2003/04:1 Budgetpropositionen för 2004, volym 1, vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2003, utgiftsområdena 20 och 23.

Utskottet fattar följande beslut: Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Avvikande mening (fp):

Folkpartiet hade ett annat budgetalternativ för år 2003. Detta avslogs av riksdagen. Det är de partier som står bakom den budget som nu gäller som har ansvar för att se till att deras beslutade utgiftstak kan hållas. Folkpartiets budgetförslag hade en marginal på 11 miljarder kronor, vilket betyder att om vårt förslag vunnit riksdagens gillande, hade flertalet av tilläggsbudgetens förändringar inte varit nödvändiga. Vi har enligt riksdagsordningen inte möjlighet att föreslå förändringar på andra anslag än de av regeringen i tilläggsbudget 2 aktualiserade. Det är därför inte praktiskt möjligt för oss att lägga fram en egen genomarbetad tilläggsbudget. Av dessa skäl avstår vi från att delta i beslut om tilläggsbudget 2 för år 2003.

Finansutskottet underrättas härom genom protokollsutdrag.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

VID PROTOKOLLET Ella Persson

JUSTERAT 2003-10-16

RÄTT UIDRAGET
INTYGAR

Ella Persson

Exp. 2003-10-17
FiU

BILAGA 9

Näringsutskottets protokollsutdrag
2003/04:2.5

NÄRINGSUTSKOTTET

**Utdrag ur
PROTOKOLL** **UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2003/04:2**

DATUM 2003-10-14

TID 11.00–11.45
 13.00–13.30

§ 5 Ev. yttrande till finansutskottet över tilläggsbudget

Behandlas fråga om yttrande till finansutskottet över proposition 2003/04:1 (budgetpropositionen) såvitt gäller förslag om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2003.

Utskottet beslutar att inte avge yttrande. I stället beslutar utskottet att genom protokollsutdrag meddela finansutskottet att utskottet tillstyrker propositionen i berörd del.

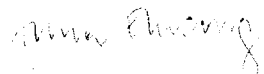
Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Vid protokollet
Anna Ekwing

Justeras
Marie Granlund

Rätt utdraget intygar

Anna Ekwing

Exp. 2003-10-15
FiU